ИОАНН ÇЫРНĂ ТАСА ЕВАНГЕЛИ.

Мтф.18:20.

© GUTE BOTSCHAFT VERLAG (GBV)
P.O.B. 80
D-6340 Dillenburg 2
Germany

«ХĂВĂН ĂШĂНТИ ÇЫН ВАЛЛИ» ЯТЛĂ ПĔЧĔК КĔНЕКЕРЕН

3 х ĂНТĂЛУ

- **тăнăçлăх патне**
- **хăрушсăрлăх патне**
- **ирĕклĕх патне**

1 х ТУРĂ ИИСУС ХРИСТОСРА ХУРАВ ПАНĂ...
Ыйтусем çине хуравланисем

Çак тĕнче пăтраннин тĕп сăлттавĕ, Турăпа çын хушшинчи йĕркесĕрлĕхсем, урăхла каласан, вĕсен хушшинчи çыхăнусем арканни.

В. ПАСКАЛЬ (1623–1662), французсен философĕ тата чи пултаруллă математикĕ „ама çури амăшĕсенче“ çырнă:

„ Пурнăçăмра эпĕ Çăлаканăма, Вăл мана, халсăр, телейсĕр, мăнкăмăллă çынна, Хăйĕн ырлăхĕпе этемлĕх çылăхĕсенчен çăлса çын тунăшăн, кунсерен мухтатăп.

Пĕтĕм чап та мухтав Ăна пултăр, мĕншĕн тесен эпĕ, хуйхăсуйхăпа аташнисĕр пуçне, айван кăна.“

„Ăшри пурнăç?“ – Этем япала-пуянлăх сăнчăрне пула е тулти илемлĕхе кура халиччен нихçан пулман пек пăсăлчĕ.

ГЕТЕ Фаустне калаттарнă: „Эпĕ çаплах çăткăнлăхран киленӳ патне вирхĕнетĕп, анчах та киленӳре çăткăнлăх пирки асапланатăп.“ Çак сăмахсенче çынна халиччен пухăннă вăйлă туртăмĕпе тĕмсĕлнине сăнарласа кăтартнă. Этем „пурнăçра“ мĕн чухлĕ нумай пухать, çавăн чухлех, хăйăр пек, пӳрнисем хушшинчен юхтарса кăларать, асаплану çеç юлать вара. Унтан та ытларах пурнăç ултавлă шанчăк пек туйăнать, мĕншĕн тесен вăл хăй ăшĕнче юлашки чăнлăхне тытса тăраймасть.

„Ăшри пурнăç“ – пирĕн туйăмсемпе шухăшăмăрсенчен те пысăкрах-ши вара? Çапла. Вăл пирĕн пурнăçăмăр варрийĕ, çак сăмахсен пĕлтерĕшĕпе ахаль çеç çырлахмасть, çавна хирĕçлет те.

Чиркӳ Ашшĕ Августин çак шухăша урăхларах уçса панă, Турă çынна Хăй патне çывхартмашкăн пултарнă пулсан, Турă патĕнче

канăçлăх иличчен, çыннăн чĕри лăпланаймасть. Çакă пулать ĕнтĕ, авăрти çаврăнура, хыпăнса ĕçленинче тата тĕлсĕр ирттернĕ хальхи вăхăтри çын ыйтăвĕ çине тĕплĕн хуравлани.

„Эй асапланакансем, хĕн-хур куракансем, пурсăр та ман патăма килĕр, Эпĕ сире лăплантарăп", (Матф. 11,28). тесе чĕнет Турă Иисус Христос урлă. Христос каланă: „Эпĕ: чĕрĕлĕх тупăр, чĕрĕлĕх вĕсен ытлашшипех пултăр, тесе килтĕм" (Иоанн 10,10).

Çакă шухăшласа кăларнă е мĕнле те пулин тĕн пуçласа ракан калани-и? Çук. Ку чăнлăха эсĕ те ĕçпе çирĕплетсе пама пултаратăн.

Ун Сăмахне тĕрĕс ăнланса илме ирĕккĕн вула, чунтан кĕлĕ ту, мĕншĕн тесен, Вăл санăн чĕрӳне те ăс-тăнна та калатăр. Çав анчах витĕмлĕ. Эсĕ шанчăкпах кĕтме пуçлатăн: „Вăл хамăра Çăлакан Туррăмăра та кăмăллă: Вăл пур çынна та çăласшăн, чăнлăха пĕлтерсе çитересшĕн" (1 Тимоф. 2,3–4).

„ТУРĂ ЁМĔТЛЕНЕТ" – ЭСĔ ЁМĔТЛЕНЕТĔН-И?

Малалла ĕненӳ пирки историре тĕнчипех паллă та мухтавлă çынсем каланисене тата çирĕплетсе панисене илсе кăтартнă. Çавăнпа та: „Турă Ăна вĕçĕмсĕр асла кăларнă, Ăна пур ятран та чаплă ят панă" (Филиппийц. 2,9).

ИОГАН КЕПЛЕР (1572–1630), астроном тата математик, хальхи астрономине пуçарса ракане, вилес умĕн: „Хăвăрăн ĕмĕтĕре мĕнпе никĕслетĕр Эсир?" тесе ыйтсан, вăл каланă: – „Манăн пĕртен-пĕр ĕмĕт пире Çăлакан Иисус Христосăн хисепĕ, тивĕçлĕ ĕçĕ пулнă. Унта пытаннă, эпĕ çакна пĕр иккĕленмесĕр çирĕплетсе парасшăн, манăн хӳтлĕх, ĕмĕт те мухтав".

ЭМАНУЕЛ КАНТ (1724–1804), философ, хăйĕн пурнăçĕ вĕçленсе килнĕ чух каланă: „Эпĕ халиччен вуланă мĕнпур кĕнекесене пĕрле пухсан та, мана Псаломран ытла нихăшĕ те канăçлăх параймарĕç. „Вилĕм тĕттĕмĕ тăракан варпа кайсан та, усалтан хăрамăп эпĕ, мĕншĕн тесен, Эсĕ манпа пĕрле. Санăн туйю, Санăн патакку – çавсем лăплантараççĕ мана" (Пс. 22,4).

ГЕНРИХ ГЕЙНЕ (1797–1856), поэт тата журналист, хăçан-тăр ун çинчен: „çĕнĕрен хунакан нимĕç сăвăçĕсен вăрманĕ" тенĕ, хăйĕн 2-мĕш кăларăмри „Германири тĕн историйĕ тата философийĕ" умсăмахĕнче çакăн пек каланă: „Юлашки „Романсеро" кĕнекемре, эпĕ хамăн чунăмри улшăнусем Турă еннелле туртăннине кăларăм. Хам çуталса çитнишĕн, эпĕ пĕртен-пĕр кĕнекене тав тăватăп. Пĕр кĕнеке? – ыйтатăр Эсир. Çапла, çав кĕнеке Библи

ятлă. Кам хăйĕн Туррине çухатнă, çав çын Ăна каллех çак кĕнекере тупма пултарать, кам Ăна нихăçан та пĕлмен, çавна çак кĕнекери Турă Сăмахĕн сывлăшĕ вĕрсе çутатать.

Тĕнщĕн çĕкленнĕ туйăмшăн эпĕ çак Таса Кĕнекене тав тăватăп. Тĕлĕнмелле! Пурнăçăн вĕçне çитичченех эпĕ тĕрлĕ философи ташламалли вырăнĕсенче сулланса çӳренĕ, хама пĕтĕм йĕркесĕр сывлăшсен ахăрашăвне халалланă, тĕрлĕ çулпа аташса çӳренĕ, анчах та канăç курман, халь эпĕ, сасартăк, ăçта Том пичче тăнă, çав вырăна йышăнтăм, шăпах çав вырăн Библи никĕсĕ пулчĕ. Мĕнле сăпайлăх. Пĕтĕм пĕлӳлĕхпе те эпĕ, çав кĕлмĕçĕ, нимĕн те пĕлмен, саспаллисене те аран-аран вулакан негăртан, ытларах пĕлеймерĕм."

ГАЛИЛЕО ГАЛИЛЕЙ (1564–1642), итали тĕпчевçи тата астрономĕ. „Таса Çырулăх нихăçан та суйма та аташма та пултараймасть. Унта каланисем чăн-чăнахах тĕрĕс те сиенсĕр. Вăл Хăй аташма пултараймасть, Ăна ăнлантарса паракансем çеç хăш-пĕр çĕрте йăнăшма пултараççĕ. Тата нумай чухне çавна, кашни контекст валлиех тĕрлĕрен ăнлантарни кирлĕ. Таса Çырулăх тата çутçанталăк, иккĕшĕ те Туррăн Сăмахĕнчен тухаççĕ, пĕри – Таса Сывлăш хушнипе, тепри – Турă хушнипе пурнăçланса тăнă."

МАКС ПЛАНК (1858–1947), физик, нобель премиы лауреачĕ. „Таçта, темле инçете пăхас пулсан та эпир тĕнпе çутçанталăка тĕпчекен наукăсенче хирĕçӳ тупаймастпăр. Пачах та урăхла: вĕсем тĕп вырăнсенче питĕ те килĕштерсе тăраççĕ. Тĕн тата çутçанталăка тĕпчекен наука пĕр-пĕрне кăлармаççĕ, паянхи вăхăтри пекех, пĕрисем ĕненеççĕ, теприсем вĕсенчен хăраççĕ. Çак икĕ вĕрентӳ пĕр-пĕринпе çыхăнса тата пĕр-пĕрне пăхăнса тăраççĕ.

Чи пĕлтерĕшли, ĕçпе кăтартса пани çакă пулать: тĕнпе çутçанталăка тĕпчекен наука пĕр-пĕрне хирĕç тăманнине историре пулса иртнĕ ĕçсем çирĕплетсе параççĕ: енчен те çак ыйтăва питĕ тишкĕрсе тĕрĕслес пулсан, ак мĕн курма пулать: пур вăхăтри чи аслă çутçанталăк тĕпчевçисем – Ньютон, Кеплер, Лейбниц – çав тĕн сывлăшĕпе хăватланнă...

Турăран иртмесен тин шалти çирĕплĕх, вăрăм тăнăçлăх туянать пирĕн чун, вара вăл питĕ пысăк пуянлăхăмăр пулса тăрать..."

ЭРНСТ МОРИТЦ АРНДТ (1769–1860), государство деятелĕ тата поэт. „Хисеплени – чи пысăк туйăм, унпа этем кăмăлĕ хуçа пулса тăрать. Ак çак пулать те ĕнтĕ пĕтĕм çутçанталăк пурнăçĕн чи çӳлти пусăмĕ.

Чăн малтанах мĕнле пулнă, çавнашкалах юлнă: ĕненӳ – вăл аслăран та аслă, ĕмĕрхи, пурнăç пуçламăшĕ: пĕлӳ – вăл пĕчĕккĕ, этеммĕн, пуçламăшĕнчен пулакан япала кăна.“

МАТИАС КЛАУДИУС (1740–1815), поэт тата писатель. „Кам Христоса ĕненесшĕн мар, Унсăр хăйĕн пуласлăхне пĕлеймессине, вăл курма тивĕç. Эпĕ те эсĕ те çавна пĕлместпĕр. Эпир яланах, кам та пулсан пирĕн чуна çирĕплетессе кĕтетпĕр, вилес умĕн, хăйĕн аллипе пирĕн халсăрланнă ӳт-пĕве тытса пырасса; çакна пĕр Вăл кăна тума пултарать, Ун çинчен çырса кăтартнă пек, кам Ун вырăнне йышăнма тивĕçлĕ, эпир Унсăр пуçне урăх никама та пĕлместпĕр“.

ЖАН–ЖАН РУССО (1712–1778), французсен философĕ. „Эпĕ Библие юратнă, ăна йышăннă, валеçсе çӳренĕ тата каласа ăнлантарнă: эпĕ ăна пĕтĕм чун-чĕремпе, вăй-хăватăмпа çаклантăм. Эпĕ çырнисем пĕтĕмпех Евангелине юратса, Иисус Христоса хисеплесе тăраççĕ. Çак Таса Кĕнекене вĕрентекенĕн тата канаш паракан саккунĕ тесе йышăнмалла.“

Ф. ДОСТОЕВСКИЙ (1821–1881), вырăссен писателĕ тата поэчĕ. „Ниме тăман, пăсăлнă, кĕвĕçӳллĕ тата хăйсене кăна юратакансем, Турра та леш тĕнчене те пăрахăçлаççĕ.

Христоса тĕксе янă вăхăтра вĕсем, çитейми тĕллеве: этемлĕхĕн илемлĕхĕпе ырăлăхне пĕтереççĕ. Мĕн параççĕ-ха вĕсем уншăн, çавăн евĕрлине?

Хальхи вăхăтра пĕртен-пĕр çын – Христос тĕслĕхĕ кăна пурăнать.

Пĕтĕм этемлĕх шанчăкĕ пĕтесрен çăласси çак сăмахсенче пулать: „Сăмах ӳтленчĕ те, чăнлăхпа тата ырăлăхĕпе пирĕнпе пурăнчĕ...“ (Ев. Иоанн 1,14).

ВИКТОР ГЭСС (1883 – 1964), фортгам университечĕн профессорĕ, нобель преми лауреачĕ. „Чăн-чăн ученăй Турра ĕненме пултарать-и? Эпĕ шутлатăп, пултарать тесе... Çирĕплетсе пама пултаратăп, мĕн пур наукăра: физикăпа тата геофизикăпа ĕçленĕ чухне, эпĕ хамăн тĕпчев ĕçĕсенче, нимĕнле Ĕненĕве Турă – Пултаракана хирĕçленине тупма пултараймарăм.“

Л. Б. ДЖОНСОН (1908 – 1973), США президенчĕ. „Турăпа калаçнисĕр пуçне, урăх нимĕнле çăлкуç та çук, унтан кăна эпир çĕнĕ вăй, хавас кăмăл ăсма пултаратпăр“.

АЛЬБЕРТ ЭНШТЕЙН (1879 – 1955), физик тата математик, ăсчахсен ларăвĕнче Штутгартра 1948 çулта: „Чăн-чăн ыйту вăл

шалти чун тытăмĕ тата çынсен шухăшлавĕ. Вăл физикă ыйтăвĕ мар, этика, йăла-йĕрке ыйтăвĕ.

Мĕн хăратать-ха пире? Атом бомби çурăлнă вăй мар, усалланса пыракан çынсен чĕри вăйĕ, усаллăхшăн çурăлакан вăй.

Турă ячĕшĕн, енчен те эсир Ăна ĕненетĕр, Унăн умĕнче Сирĕн ырăлăхпа тулмалла, Хăвăрăн тĕпчев ĕçĕсенчи мăнкăмăллăха çĕнтермелле: енчен те апла пулмасан, эпир çухалатпăр, пĕтетпĕр."

ВЕРНЕР ФОН БРАУН (1912–1977), ракетăсем тăвакан конструктор. „Эпĕ чунăн вилĕмсĕрлĕхне ĕненетĕп. Ним çук çĕрте нимĕн те пулма пултараймассине, наукă пире çирĕплетсе пачĕ. Çавăн пекех пурнăç та, чун та – пĕр йĕрсĕр çухалма пултараймаççĕ, çакă пĕлтерет те ĕнтĕ, вĕсем вилĕмсĕррине."

В. ПАСКАЛЬ (1623–1662), французсен фолософĕ тата математикĕ хăйĕн „Шухăшĕсенче" çырнă: „Çак çĕр çинче мĕн кăна пур, вăл пĕтĕмпех этем айванлăхне кăтартать, çав вăхăтрах ăна Турă шелленине: Турăсăр этемĕн халсăрлăхне, Турăпа этемĕн хăватлăхне.

Ăслăлăх йĕрне йышăнмасăр, ăна ăслисен шутне кĕртмеççĕ.

Асаплăхра пире çунат паракан пĕртен-пĕр япала вăл, сапаланни, çав вăхăтрах вăл çӳлти шайра тăракан çуклăхăмăра пĕлтерет. Çав пире, хамăр пирки шутлассине пĕтерет те ĕнтĕ, каярахпа аркану патне илсе пырать."

ИСААК НЬЮТОН (1643–1727), акăлчансен çутçанталăк тĕпчевçи, çĕнĕ математикă, физикăпа астрономи валли çул уçаканĕ. Вилес умĕн вăл çапла каланă: „Ĕмĕрĕмре эпĕ икĕ питĕ кирлĕ чăнлăха пĕлтĕм: пĕри – эпĕ çылăха путни, тепри – манăн Çăлаканăм, виçесĕр аслă Иисус Христос пулни."

ЭДВИН КОКЛИН, биолог. „Çĕр çинчи пурнăç хăй тĕллĕн пуçланса кайнине, çакăн пек тĕслĕхпе танлаштарма пулать: пĕтĕмĕшле йĕркелесе çитернĕ словаре типографи сирпĕнсе кайнă хыççăн пулнă, тенипе."

И. Я. Яковлев Халалĕнчен

Эй тусăмсем, хамăн тăван çыннăмсем, чăвашсем! чунăм пĕрмаях сирĕншĕн çунатчĕ, халĕ те акă манăн мĕнпур шухăшăм сирĕн çийĕре куçрĕ. Юлашки тертĕме пуринчен маларах татах сире каласа хăварас тетĕп.

Турра ĕненсе пурăнасси калама çук пысăк япала – пуринчен ытла эсир çавна хытă тытса тăрăр. Ĕненӳ этеммĕн ăсне, кăмăлне çунатлантарса çăмăллатать, чун пурнăçне канăçлăх парать, лăплантарать; инкек-синкек, хуйхă-мĕн курнă вăхăтра чуна хăват парать; ĕçсем ăнса телейлĕ пурăннă чух, ĕненӳ чуна тасатать, ăна çутатса тăрать. Турра ĕненсе пурăнсан, пурнăç хытти этемшĕн хăрушă мар; Ăна ĕненсе тăмасан, çĕр çинчи пирĕн пурнăç сивĕ пулать, тĕттĕм пулать. Тĕнчене пултарнă çӳлти Турра ĕненсе тăрăр. Ырă ĕçе те, усал ĕçе те чăн аслă тӳрĕлĕх татĕ, – Турă сут тăвĕ, – вăл сут тӳрĕ, вăл сут пит хăрушă...

Çӳлти аслă Турă умне кайма хатĕрленсе, сире каласа хăварас сăмахăм манăн мĕнпурĕ çакă ĕнтĕ. Ирĕклĕ, е ирĕксĕр эпĕ кама та пулин кӳрентерсе, вăл ман çие çил хывса çӳренĕ пулсан, пурсăра та тархаслатăп: çиллĕре манăр, каçарăр мана, маншăн Турра кĕлтăвăр. Эй тăван çыннăмсем! Чăн кăмăлтан тав тăватăп сире. Эсир маншăн ялан та ăшă пултăр, кăмăллă пултăр. Сиртен çакна курма эпĕ тивĕçлĕ те пулман. Пурăнан пурнăçăрта сире пурсăра та Турă сыхласа, упраса усратăр.

Иван ЯКОВЛЕВ
Чĕмпĕр, 1921 çулхи çурла уйăхĕн 4-мĕшĕ кунĕ.

ИОАНН ÇЫРНĂ

ТАСА ЕВАНГЕЛИ

Çыраканĕ. Тăваттăмĕш Евангелине Иоанн апостол çырнă (Иоанн 21: 24). Çакăн пирки иккĕленекен тишкĕрÿçĕсем сахал мар пулнă, анчах та тĕплĕн сÿтсе-явса тĕрĕсленĕ тата наукăлла тишкĕрÿсем тунă хыççăн, кам çырнине те, чăн малтанах, хăш вăхăтра çырнине те çирĕплетсе пама мăй килнĕ.

Хăçан çырнă. Ăна 85-пе 90 мĕш ç. ç. Христос çуралнă хыççăн çырнă пулнă. Юлашки вăхăчĕ – тĕрĕсрех те пулĕ.

Мĕн çинчен çырнă. Çавна Пуçламăшĕнче (1:1–14) тата Евангелири 20-мĕш пайĕнче юлашки сăвăра палăртнă (20:31). Акă вăл: Ĕмĕрхи Сăмах ÿтленни, Турă Ывăлĕ, тата Турă Хăй, Иисус Христосра: 1) Турра çĕр çине çынсем пек пурăннă çĕре ярас тĕллевпе: 2) мĕншĕн тесен, кам Ăна ĕненет, „Христоса, Туррăн Ывăлне", (20:31), ĕмĕрлĕх пурнăç илет. Питĕ кирлĕ, çак Евангелири „шанчăклăх" тата „пурнăç" сăмахсем пулаççĕ.

Кĕнеке çичĕ сыпăка пайланать: 1. Пуçламăшĕ: Ĕмĕрхи Сăмах Иисус Христос пулса ÿтленет, 1:1–14. 2. Шыва Кĕртекен Иоанн каласа кăтартни, 1:15–34. 3. Иисус Христос уççăнах ĕçлесе çÿрени, 1:35–12:50. 4. Вăрттăн „Хăйсеннисемшĕн" ĕçлесе çÿрени, 13:1–17:26. 5. Христос Хăйне Чÿк тума пани, 18:1–19:42. 6. Иисус Христос чĕрĕлсе тăрса, ыттисене курăнни, 20:1–31. 7. Юлашкинчен çырни: Христос – пурнăç тата ĕç Турри, 21: 1 – 25.

Çак кĕнекере çырса кăтартнă ĕçсем çичĕ çула яхăн тăсăлнă.

ИОАНН ÇЫРНĂ ТАСА ЕВАНГЕЛИ.

1 - мĕш ГЛАВА

Ĕмĕрхи "Сăмах ÿтленсе тăнă"

1. **СĂМАХ** чăн малтанах пулнă, çав Сăмах Турăра пулнă, Сăмах Вăл Хăй Турă пулнă.

2. Вăл малтанах Турăра пулнă.

3. Мĕн пулма пуçлани, пурте Ун урлă пулма пуçланнă, Унсăр нимĕн те пулма пуçланман.

4. Унра пурнăç пулнă, пурнăç вара çынсем валли çутăлнă;

5. Çутă тĕттĕмре çутатать, тĕттĕм ăна хупласа илеймен.

6. Иоанн ятлă, Турă янă çын пулнă.

7. Хăйĕн урлă пурте Çутта ĕненччĕр тесе, вăл Çутă çинчен каласа пĕлтерме килнĕ.

8. Хăй вăл Çутă пулман, Çутă çинчен каласа пĕлтерме янă çын анчах пулнă.

9. Тĕнчере çуралакан çынсене, пурне те Çутатакан чăн-чăн Çутă пулнă.

10. Çавă тĕнчере пулнă, тĕнчене Вăл пултарнă, анчах тĕнче Ăна пĕлмен.

11. Хăйĕннисем патне килсен, хăйĕннисем те Ăна йышăнман.

12. Хăйне йышăнакансене, Хăйĕн ятне ĕненекенсене Вăл Турă ачисем пулма ирĕк панă,

13. Вĕсем юнран мар, ÿтрен те мар, арçынран та мар, Турăран çуралнă.

14. Сăмах ÿтленчĕ те, чăнлăхпа тата тулли ырлăхĕпе пирĕнпе пĕрле пурăнчĕ; эпир Ун мухтавне, Атте Туррăн пĕртен-пĕр Ывăлне тивĕçлĕ мухтава куртăмăр.

15. Иоанн Ун ҫинчен пӗлтерсе хытӑ сасӑпа каланӑ: "Эпӗ калани, ман хыҫран Килекенни манран мала тухрӗ, мӗншӗн тесен Вӑл манран малтанах пулнӑ, Вӑл Ҫакӑ ёнтӗ.

16. Унӑн тулли ырлӑхӗнчен эпир пурте ырлӑх ҫине ырлӑх илтӗмӗр;

17. Мӗншӗн тесен закона Моисей урлӑ панӑ, ырлӑхпа чӑнлӑх Иисус Христос урлӑ килнӗ.

18. Турра никам та, нихӑҫан та курман; Ашшӗ ӑшӗнче пурӑнакан пӗртен-пӗр Ывӑлӗ, Ҫавӑ Турра кӑтартрӗ", — тенӗ.

Шыва кӗртекен Иоанн Христос ҫинчен каласа пӗлтерни

19. Акӑ Иоанн каласа кӑтартни: Иудейсем Иерусалимрен священниксемпе левитсене ярса, Иоаннран: "Кам эсӗ?" — тесе ыйтма хушсан,

20. Вӑл пӗр пытармасӑр;"Эпӗ Христос мар" — тесе каланӑ.

21. Унран татах ыйтнӑ: "Кам вара эсӗ, Илия-и?" — тенӗ. Вӑл каланӑ: "Ҫук", — тенӗ. Пророк-и? тесе ыйтсан: "Ҫук", — тенӗ.

22. Вӗсем ӑна каланӑ: "Кам тата эсӗ? Хамӑра яракансене каласа пӗлтерме, эсӗ пире хӑвӑн ҫинчен мӗн калӑн? "— тенӗ.

23. Вӑл каланӑ: "Эпӗ, Исаий пророк каланӑ пек, Турӑ валли ҫул тӳрлетӗр тесе пушхирте чӗнекен сасӑ", — тенӗ. (Исаий 40 : 3).

24. Ыйтма пынисем фарисейсем пулнӑ;

25. Вӗсем унран татах ыйтнӑ: "Эсӗ Христос та мар, Илия та мар, пророк та мар пулсан, мӗншӗн вара шыва кӗртетӗн?" — тенӗ.

26. Иоанн вӗсене хирӗҫ каланӑ: "Эпӗ шыва

кĕртетĕп; анчах сирĕн хушшăрта Пĕр Çын тăрать, эсир Ăна пĕлместĕр.

27. Ман хыçран Килекенни Çавă ĕнтĕ, çапах та Вăл манран мала тухрĕ; эпĕ ун урине тăхăнмаллийĕн чĕнне салтма та тивĕçлĕ мар", — тенĕ.

28. Çакă Иордан шывĕн леш енче Вифаварта, Иоанн шыва кĕртекен çĕрте пулнă.

29. Тепĕр кунне, Иоанн хăй патне Иисус пынине курсан каланă: "Акă, тĕнче çылăхне Хăй çине илекен Турă Путекки;

30. Эпĕ калани Çакă ĕнтĕ, ман хыçран Килекенни манран мала тухрĕ, мĕншĕн тесен Вăл манран малтан пулнă;

31. Эпĕ пĕлменччĕ Ăна; Вăл Израиле курăнтăр тесе, эпĕ çынсене шыва кĕртме килтĕм".

32. Иоанн Ун çинчен пĕлтерсе татах каланă: "Святой Сывлăш пĕлĕт çинчен кăвакарчăн пек курăнса анса, Ун çинче тăнине эпĕ куртăм:

33. Эпĕ пĕлменччĕ Ăна; анчах шыва кĕртме мана Яраканни, мана каларĕ: "Кам çине Святой Сывлăш аннине тата Ун çинче тăнине курăн, Святой Сывлăшпа хăватлăлантараканни Çавă пулĕ", — терĕ.

34. Эпĕ куртăм та, Турă Ывăлĕ Çакă тесе каласа кăтартрăм".

Христос Хăй çинчен пĕлтернĕ тăрăх, Ăна малтан ĕненнĕ вĕренекенĕсем

35. Тепĕр кунне Иоанн каллех çавăнта хăйĕн икĕ вĕренекенĕпе тăнă.

36. Вара Иисус пынине курсан каланă: "Акă Турă Путекки", — тенĕ.

37. Иоаннран çак сăмахсене илтсен, вĕренекенĕсем иккĕшĕ те Иисус хыççăн кайнă.

38. Иисус каялла çаврăнса пăхнă та, вĕсем Хăй хыçĕнчен пынине курсан каланă: "Мĕн кирлĕ сире?" — тенĕ. Вĕсем Ăна каланă: "Равви, (Вĕрентекен) Эсĕ ăçта пурăнатăн?" — тенĕ.

39. Вăл вĕсене каланă: "Пырсан куратăр", — тенĕ. Вĕсем кайнă та, Вăл ăçта пурăннине курнă, çав кун вара Ун патĕнче ирттернĕ. Вуннăмĕш сехет тĕлĕ пулнă.

40. Иоаннран илтсе, Иисус хыççăн кайнă икĕ вĕренекенĕнчен пĕри, Петр текен Симон шăллĕ Андрей пулнă.

41. Вăл чи малтан хăйĕн пиччĕшне Симона тупса каланă: "Эпир Мессийăна тупрăмăр", — тенĕ. (Вăл Христос тени пулать).

42. Ăна вара Иисус патне илсе пынă. Иисус ун çине пăхса каланă: "Эсĕ-Иона ывăлĕ Симон, эсĕ Кифа ятлă пулăн"(Кифа тени Петр,"чул"тени пулать).

43. Тепĕр кунне Иисус Галилейăна кайма шутланă; вара Филиппа курсан, ăна каланă: "Ман хыççăн пыр", — тенĕ.

44. Филипп вăл, Андрейпе Петр пурăнакан Вифсаида хулинчен пулнă.

45. Филипп Нафанаила тĕл пулсан каланă: "Эпир Моисей законĕнче тата пророксен кĕнекинче çырнă Иосиф Ывăлне, Назаретри Иисуса тупрăмăр", — тенĕ.

46. Нафанаил ăна каланă: "Назаретран мĕн те пулин ырри пулĕ-ши?" — тенĕ. Филипп ăна каланă: "Кайса пăх эппин", — тенĕ.

47. Иисус Хăй патне Нафанаил пынине курсан, ун çинчен каланă: "Акă, чăн Израиль çынни, ун ăшĕнче ултавлăх çук", — тенĕ.

48. Нафанаил Ăна каланă: ”Эсĕ мана ăçтан пĕлетĕн?” — тенĕ. Иисус ăна хирĕç каланă: ”Сана Филипп чĕниччечех, эсĕ смоква йывăçĕ айĕнче чухнех Эпĕ сана куртăм”, — тенĕ.

49. Нафанаил каланă: ”Равви! Эсĕ Турă Ывăлĕ, Эсĕ — Израиль Патши”, — тенĕ.

50. Иисус ăна хирĕç каланă: ”Эпĕ сана смоква йывăç айĕнче куртăм тесе каланăшăн эсĕ Мана ĕненетĕн, кунтан та ытларах курăн-ха”.

51. Татах ăна каланă: ”Чăн-чăнах калатăп сире: паянтан пуçласа, пĕлĕт уçăлса тăнине тата Туррăн Ангелĕсем Этем Ывăлĕ патне анса хăпарнине курма пуçлатăр”, — тенĕ.

2 - мĕш ГЛАВА

Кана хулинчи туйра Христос пĕрремĕш хăват туни

1. **ВИÇÇĔМĔШ** кунне Галилейăри Кана хулинче туй пулнă, унта Иисусăн Амăшĕ те пулнă.

2. Çав туя Иисуса та, Унăн вĕренекенĕсене те чĕннĕ.

3. Унта эрех çитмен пирки, Иисусăн Амăшĕ Ăна каланă: ”Вĕсен эрех çук”, — тенĕ.

4. Иисус Ăна каланă: ”Эй, Анне! Манăн та, Санăн та мĕн ĕç пур унта? Ман вăхăт халь çитмен-ха”, — тенĕ.

5. Унăн Амăшĕ тарçăсене каланă: ”Вăл сире мĕн калĕ, эсир çавна тăвăр”, — тенĕ.

6. Иудейсен тасалас йăлипе, çавăнта икшер е виçшер виçе кĕрекен чулран тунăултă шыв савăчĕ ларнă.

7. Иисус тарçăсене калană: "Савăтсене шыв тултарăр", — тенĕ. Вара лешсем савăтсене туллиех шыв тултарнă.

8. Унтан вĕсене калană: "Ĕнтĕ ăсăр та, туй пуçлăхне леçсе парăр", — тенĕ. Вĕсем леçсе панă.

9. Туй пуçлăхĕ, шывран тунă эрехне астивсе пăхсан (вăл çав эрехе ăçтан илнине пĕлмен, ăна шыв ăсакан тарçăсем анчах пĕлнĕ) кĕрĕве чĕнсе илнĕ те,

10. Ăна калană: "Кирек кам та малтан лайăх эрех парать, ĕçсе çитсен вара начартараххине парать, эсĕ лайăх эрехне халиччен кăлармасăр тăнă", — тенĕ.

11. Çапла Иисус, хăватсем тума Галилейăри Кана хулинче пуçласа, Хăйĕн мухтавне кăтартнă; вара Унăн вĕренекенĕсем Ăна ĕненнĕ.

12. Çавăн хыççăн Вăл Капернаума кайнă, Унпа пĕрле Ун Амăшĕ, тăванĕсем тата вĕренекенĕсем пынă; унта вара темиçе кун пурăннă.

Христос чиркĕве тасатни тата Унăн пурне те тума ирĕкĕ пуррине кăтартни

13. Иудейсен Пасха праçникĕ çитсе килнĕ вăхăтра, Иисус Иерусалиме пынă.

14. Вăл, чиркӳре вăкăрсем, сурăхсем, кăвакарчăнсем тата укçа улăштарса ларакансене курнă.

15. Вара кантăраран пушă тунă та, пурне те вăкăрĕ сурăхĕ мĕнĕпех чиркӳрен хăваласа кăларнă, укçа улăштаракансен укçисене сапса ярса, вĕсен сĕтелĕсене тӳнтере-тӳнтере янă;

16. Унтан кăвакарчăн сутакансене калană: "Илĕр

вĕсене кунтан, Манăн Атте çуртне суту-илӳ çурчĕ ан тăвăр", — тенĕ.

17. Çавăн чух унăн вĕренекенĕсем: "Санăн çурту-шăн тăрăшни типĕтсе ячĕ Мана", — тесе çырнине аса илнĕ. *(Псал. 68:10)*.

18. Çавна курсан Иудейсем Ăна каланă: "Çапла тума ирĕкӳ пуррине, Эсĕ пире мĕнле паллăсем кă-тартса пĕлтерĕн?" — тенĕ.

Христос вилсе, унтан виççĕмĕш кунне чĕрĕлсе тăрасси çинчен малтанах каласа хуни

19. Иисус вĕсене хирĕç тавăрса каланă: "Эсир çак чиркĕве пăсăр, Эпĕ ăна виçĕ кунра çĕнĕрен туса лартăп", — тенĕ.

20. Çавна хирĕç Иудейсем каланă: "Ку чиркĕве хĕрĕхултă çул тунă, Эсĕ ăна виçĕ кунрах туса лартăн-и?" — тенĕ.

21. Чикрӳ тесе Вăл Хăйĕн Ӳчĕ çинчен каланă.

22. Иисус вилĕмрен чĕрĕлсе тăрсан, вĕренекенĕсем Вăл çакна каланине аса илнĕ те Çырăва та, Иисус каланă сăмахсене те ĕненнĕ.

23. Вăл Иерусалимре Пасха праçникĕнче пулнă чух, Вăл тунă хăватсене курсан нумайăшĕ Ăна ĕненнĕ.

24. Анчах Иисус Хăй шанман вĕсене, мĕншĕн тесен Вăл пурне те пĕлнĕ.

25. Ăна çын çинчен каласа кăтартни кирлĕ пулман; çын ăшĕнче мĕн пуррине Вăл Хăех пĕлсе тăнă.

3 - мĕш ГЛАВА

Çӳлтен çураласси-пур çыншăн та питĕ кирлĕ

1. **ФАРИСЕЙСЕМ** хушшинче, Иудейсен пĕр пуçлăхĕ Никодим ятлă çын пулнă.

2. Вăл Иисус патне çĕрле пырса, Ăна каланă: "Равви! Эсĕ Турă патĕнчен килнĕ Вĕрентекен иккенне эпир пĕлетпĕр; мĕншĕн тесен Турăпа пĕрле пулмасан, Эсĕ тăвакан хăватсене никам та тума пултараймасть", — тенĕ.

3. Иисус ăна хирĕç каланă: "Чăн-чăнах калатăп сана: кам Çӳлтен çуралмасть, вăл Туррăн Патшалăхне курма пултараймасть", — тенĕ.

4. Никодим Ăна каланă: "Çын пĕр ватăлсан мĕнле çуралма пултарĕ? Вăл хăйĕн амăшĕ ăшне тепĕр хут кĕрсе çуралма пултарать-и вара?" — тенĕ.

5. Иисус хирĕç каланă: "Чăн-чăнах калатăп сана; кам шывран тата Сывлăшран çуралмасть, вăл Туррăн Патшалăхне кĕреймĕ;

6. Ӳтрен çурални ӳтех, Сывлăшран çурални сывлăш.

7. Эпĕ сана: сирĕн Çӳлтен çуралмалла тенĕшĕн, эсĕ ан тĕлĕн.

8. Сывлăш ăçта вĕресси килнĕ, çавăнта вĕрет, ун сассине илтетĕн, анчах вăл ăçтан килнине, ăçталла кайнине пĕлместĕн: Сывлăшран çуралакан çыннăн, кирек камăн та çапла пулать", — тенĕ.

9. Никодим Ăна каланă: "Вăл вара мĕнле пулма пултарать?" — тенĕ.

10. Иисус ăна хирĕç тавăрса каланă: "Эсĕ — Израиле вĕрентекен, çавна та пĕлместĕн-и?

11. Чăн-чăнах калатăп сана: Эпир мĕн пĕлнине калатпăр, мĕн курнине пĕлтеретпĕр, çапах та Эпир каланине эсир йышăнмастăр;

12. Эпĕ сире çĕр çинчине каласа панине те ĕненместĕр пулсан, пĕлĕт çинчине каласан эсир мĕнле ĕненĕр?

13. Пĕлĕт çинче пурăнакан Этем Ывăлĕсĕр пуçне, пĕлĕт çинчен анса, никам та пĕлĕт çине çĕкленмен;

Христоса хĕрес çине пăталанине ĕненни: "Çÿлтен" Турăран çуралма май парать

14. Моисей пушхирте çĕлене çĕкленĕ пек, Этем Ывăлĕн те,

15. Ăна ĕненекенсем пĕри те ан пĕтчĕр, ĕмĕрлĕх пурнăçлă пулччăр тесе, хĕрес çине çĕкленмелле.

16. Турă тĕнчене питĕ юратнă, Хăйĕн пĕртен-пĕр Ывăлне те панă, Ăна ĕненекенсем пĕри те ан пĕтчĕр, ĕмĕрлĕх пурнăçлă пулччăр, тенĕ.

17. Турă, Хăйĕн Ывăлне çĕр çине тĕнчене суд тутăр тесе яман, Ун урлă тĕнче çăлăнтăр тесе янă.

18. Ăна ĕненекен айăплă пулмĕ, Ăна ĕненменни айăпа юлнă ĕнтĕ, мĕншĕн тесен вăл Турран пĕртен-пĕр Ывăлне ĕненмест.

Мĕншĕн Христос патне çынсем пымаççĕ?

19. Айăпа юлни акă мĕнрен килет, тĕнчене Çутă килчĕ, анчах çынсем Çутăран ытла тĕттĕме юратрĕç, мĕншĕн тесен вĕсен ĕçĕсем усал,

20. Усал ĕç тăвакан, кирек кам та çутта юратмасть, хăйĕн ĕçĕсем ан курăнччăр тесе, вăл çутă патне пымасть, мĕншĕн тесен унăн ĕçĕсем усал.

21. Ĕçе тĕрĕс тăвакан, хăйĕн ĕçĕсем куранччăр тесе çутă патне пырать, мĕншĕн тесен вăл вĕсене Турра юрăхлă тунă", — тенĕ.

22. Çавăнтан кайран, Иисус Хăйĕн вĕренекенĕсемпе Иудея çĕрне пынă та, унта çынсене шыва кĕртсе вĕсемпе пĕрле пурăннă.

Шыва Кĕртекен Иоанн, Христос çинчен юлашки хут каласа кăтартни

23. Иоанн та Салим патĕнчи Енон шывĕнче шыва кĕртнĕ, мĕншĕн тесен унта шыв нумай пулнă; çынсем çавăнта пырса шыва кĕнĕ;

24. Ун чухне Иоанна тĕрмене хупман пулнă.

25. Çавăн чух, Иоаннăн вĕренекенĕсем, Иудейсемпе тасаласси çинчен тавлашма пуçланă;

26. Вара вĕренекенĕсем Иоанн патне пырса, ăна каланă: "Равви! Çавă, санпа пĕрле Иордан хĕрринче пулни, эсĕ Ун çинчен каласа пĕлтерни, авă, Вăл шыва кĕртет, пурте Ун патне пыраççĕ", — тенĕ.

27. Иоанн вĕсене каланă: "Çӳлтен памасан, çын хăй нимĕн те тума пултараймасть.

28. Эсир хăвăр та, эпĕ хам çинчен: эп Христос мар, мана ун умĕнчен анчах янă тесе каланине илтрĕр.

29. Хĕр çураçнă çын вăл кĕрӳ пулать; кĕрĕвĕн тусĕ, ун сассине илтсе савăнса хĕпĕртесе тăрать, çав савăнăç ĕнтĕ манăн пулса çитрĕ;

30. Унăн асла тухмалла, ман кĕçĕне юлмалла.

Христос çинчен пĕлтерекен, питĕ кирлĕ çичĕ чăнлăх

31. Çӳлтен Килекенни пуринчен те аслă; çĕр

çинче çурални çӗр çинчиех, калаçма та вăл çӗр çинчи пек калаçать: пӗлӗтрен Килекенни пуринчен те аслă.

32. Вăл мӗн курни тата мӗн илтни çинчен каласа кăтартать; çапах Вăл каланине никам та йышăнмасть.

33. Вăл каласа кăтартнине йышăнакан, хăй йышăннипе Турă чăннине кăтартса парать.

34. Турă Яни, Çавă Туррăн сăмахӗсене калать; мӗншӗн тесен Турă Ăна Сывлăшне виçесӗр панă.

35. Ашшӗ, Ывăлне юратнипе пурне те Ун аллине панă.

36. Ывăлне ӗненекен ӗмӗрлӗх пурнăçлă пулать; Ывăлне ӗненмен çын ырă курас çук, ун çинче Туррăн çилли тăрать".

4 - мӗш ГЛАВА

Иисус, Самария хӗрарăмне Хăй çинчен уçса пани

1. **ИИСУС** Хăй çинчен: Вăл вӗренекенсем нумай пухса, Иоаннран ытларах шыва кӗртет тенӗ хыпар фарисейсем патне çитнине пӗлсен, —

2. Иисус Хăй шыва кӗртмен, Унăн вӗренекенӗсем кӗртнӗ, —

3. Иудейăран тухса каллех Галилейăна кайнă.

4. Унăн Самария урлă каймалла пулнă.

5. Çапла Вăл Самарийăри Сихарь ятлă хулана пынă, çав хула, Иаков хăйӗн ывăлне Иосифа панă çӗр лаптăкӗ çывăхӗнче пулнă;

6. Унта Иаковăн çăлӗ пулнă. Иисус çул çинче ывăннăскер, çав çăл патне ларнă; ун чух улттăмӗш сехет тӗлӗ пулнă.

7. Самарийăран пĕр арăм шыв ăсма пынă. Иисус ăна каланă: "Мана шыв ĕçме пар", — тенĕ.

8. Унăн вĕренекенĕсем хулана çимелли илме кайнă пулнă.

9. Самария арăмĕ Иисуса каланă:" Эсĕ Иудей çынни мĕнле тата манран, Самария арăмĕнчен ĕçме ыйтатăн? Иудей çыннисем Самария çыннисемпе хутшăнмаççĕ вĕт", — тенĕ.

10. Иисус ăна хирĕç каланă: "Эсĕ Туррăн ырлăхне пĕлнĕ пулсан, хăвăнтăн: "Мана ĕçме пар", — тесе Кам ыйтнине пĕлсен, ху Унран ыйтнă пулăттăн, вара Вăл сана чĕрĕлĕх шывĕ парĕччĕ", — тенĕ.

11. Арăм Ăна каланă: "Ырă çын! Санăн ăсмалли нимĕн те çук, ку çăл тарăн: чĕрĕлĕх шывне Эсĕ ăçтан илĕн?

12. Эсĕ вара, пире çак çăла алтса панă Иаков аттемĕртен те аслă-и? Вăл хăй те, унăн ачисем те, выльăх-чĕрлĕхĕ те çак çăлран ĕçсе пурăннă", — тенĕ.

13. Иисус ăна хирĕç каланă: "Çак шыва ĕçекенĕн кирек камăн та татах ĕçесси килет;

14. Эпĕ паракан шыва кам ĕçет, унăн ĕмĕрех ĕçесси килмĕ; Эпĕ паракан шыв ун ăшĕнче, ĕмĕрлĕх пурнăçалла юхакан шывăн çăлĕ пvлса тăрĕ", — тенĕ.

15. Арăм Ăна каланă: "Ырă çын! Çав шыва мана парсам, манăн ĕçес ан килтĕрччĕ, çакăнта шыв ăсма та килмелле ан пултăрччĕ", — тенĕ.

16. Иисус ăна каланă: "Кайса хăвăн упăшкуна кунта чĕнсе кил", — тенĕ.

17. Арăм хирĕç каланă: "Манăн упăшкам çук", — тенĕ. Иисус арăма каланă: "Упăшкам çук тесе эсĕ тĕрĕс каларăн;

18. Санăн пилĕк упăшкаччĕ, халĕ пурăнаканни санăн упăшку мар, эсĕ çавна тĕрĕс каларăн", — тенĕ.

19. Арăм Ăна каланă: "Эй, Вĕрентекен! Ĕнтĕ

пĕлетĕп, Эсĕ пророк;

20. Пирĕн аттесем Турра çак ту çинче пуççапнă; эсир калатăр, пуççапса пурăнмалли вырăн Иерусалимре тетĕр", — тенĕ.

21. Иисус ăна каланă: "Ĕнен Мана, вăхăт çитет ĕнтĕ, Аттене çак ту çинче е Иерусалимре анчах пуççапмăр;

22. Эсир хăвăр мĕне пуççапнине пĕлместĕр; эпир хамăр мĕне пуççапнине пĕлетпĕр, çăлăнăç Иудейсенчен тухмалла;

23. Вăхăт çитĕ, çитрĕ те ĕнтĕ, тĕрĕс пуççапакансем Аттене сывлăшпа, чăнлăхпа пуççапĕç, Атте Хăйне валли çавăн пек пуççапакансене шырать:

24. Турă Вăл сывлăш, Ăна пуççапакансен те сывлăшпа, чăнлăхпа пуççапмалла", — тенĕ.

25. Арăм Ăна каланă: "Христос текен Мессия килмеллине эпĕ пĕлетĕп; Вăл килсен, пире пĕтĕмпех каласа пĕлтерĕ", — тенĕ.

26. Иисус арăма каланă: "Вăл Эпĕ, санпа Калаçакан", — тенĕ.

27. Çав вăхăтра Унăн вĕренекенĕсем таврăннă та, Вăл арăмпа калаçнинчен питĕ тĕлĕннĕ; çапах пĕри те: "Эсĕ унран мĕн ыйтатăн, мĕн çинчен унпа калаçатăн?" — тесе каламан.

28. Арăм вара шыв савăтне лартса хăварнă та, хулана кайса çынсене каланă:

29. "Кайса пăхăр-ха, пĕр Çын мана, эпĕ хам пурнăçра мĕн тунине пĕтĕмпех каласа пачĕ: Вăл Христос мар-ши?" — тенĕ.

30. Çынсем хуларан тухса Ун патне кайнă.

31. Çав хушăра вĕренекенĕсем Ăна каланă: "Равви! çи", — тенĕ.

32. Вăл вĕсене каланă: "Манăн эсир пĕлмен çи-

мелли пур", — тенĕ.

33. Çавăнпа вĕренекенĕсем пĕр-пĕрне каланă: "Кам та пулин Ун валли çимелли илсе килнĕ-ши вара?" — тенĕ.

34. Иисус вĕсене каланă: "Манăн çимелли вăл, Мана Яраканăн ирĕкне тăвасси тата Унăн ĕçне туса çитересси.

35. Тырă вырас вăхăт тата тăватă уйăхран çитет тесе каламастăр-и эсир? Эпĕ калатăп сире: куçăрсене уçса тырă пуссинелле пăхăр-ха? Тырă мĕнле шуралса çитсе вырмалла пулнă.

36. Выраканĕ ĕмĕрлĕх пурнăç валли çимĕç пуçтарса хăйне тивĕçлине илет, çапла вара акаканĕ те, выраканĕ те пĕрле савăнĕç;

37. Ку тĕлĕшрен: "Пĕри акать, тепри вырать" — тесе калани тĕрĕс.

38. Эпĕ сире, хăвăр ĕçлесе акманнине вырма ятăм: ыттисем ĕçлерĕç, эсир вĕсен ĕçне хутшăнтăр", — тенĕ.

39. Арăм хăй мĕн тунине, пурне те Иисус ăна каласа панине халăха пĕлтерсен, ун сăмахĕ тăрăх çав хулари Самария çыннисем нумайăшĕ Иисуса ĕненнĕ.

40. Çавăнпа та Самария çыннисем Иисус патне пырсан, Ăна хăйсем патне пыма ыйтнă; Вăл вара унта икĕ кун пурăннă.

41. Унăн сăмахĕ тăрăх тата нумай çын ĕненнĕ.

42. Вĕсем вара çав арăма каланă: "Ĕнтĕ сан сăмахху тăрăх кăна ĕненместпĕр, Вăл чăнах та тĕнчене Çăлакан Христос иккенне, хамăр илтсе пĕлтĕмĕр", — тенĕ.

Патша умĕнче тăракан çыннăн ывăлне сыватни — Христос Турă иккенне пĕлтерекен паллă

43. Икĕ кун иртсен, Вăл унтан тухса Галилейăна кайнă;

44. Пророка хăй çуралнă çĕршывра хисеплемеççĕ тесе, Иисус Хăех каласа кăтартнă.

45. Вăл Галилейăна пырсан, Галилея çыннисем, Иерусалимри праçникре Иисус мĕн тунине пурне те курнăскерсем Ăна йышăннă, — праçнике вĕсем те кайнă пулнă.

46. Çапла Иисус каллех, шывран эрех тунă çĕре, Галилейăри Кана хулине пынă. Капернаумра патша умĕнче тăракан çыннăн ывăлĕ чирлĕ выртнă пулнă.

47. Иисус Иудейăран Галилейăна пынине илтсен, вăл Ун патне пынă та, Ăна хăйĕн вилес пек выртакан ывăлне пырса сыватма тархасланă.

48. Иисус ăна каланă: ”Эсир паллăсем, хăватсем курмасăр та ĕненместĕр”, — тенĕ.

49. Патша умĕнче тăракан çын Ăна каланă: ”Эй, Вĕрентекен! Ывăлăм виличчен пырсам”, — тенĕ.

50. Иисус каланă: ”Каях ĕнтĕ, санăн ывăлу сывалчĕ”, — тенĕ. Вăл вара Иисус хăйне каланă сăмаха ĕненсе кайнă.

51. Çул çинче тарçисем ăна хирĕç пулса каланă: ”Санăн ывăлу сывалчĕ”, — тенĕ.

52. Вăл вĕсенчен: ”Хăш сехетре ăна çăмăл пулчĕ?” — тесе ыйтнă. Лешсем каланă:” ”Ĕнер, çиччĕмĕш сехетре сивчир унран кайрĕ”, — тенĕ.

53. Çакăнтан ача ашшĕ, Иисус хăйне: ”Санăн ывăлу сывалнă” — тесе калани çав сехетре пулнине пĕлнĕ. Вара хăй те, унăн пĕтĕм килйышĕ те Иисуса ĕненнĕ.

54. Çак иккĕмĕш тĕлĕнмелле ĕçе Иисус, Иудейăран Галилейăна таврăнсан тунă.

5 - мĕш ГЛАВА

Халран кайнă çынна сыватни.

1. **ÇАВĂН** хыççăн Иудейсен праçникĕ, çитнĕ, Иисус та Иерусалиме пынă.

2. Иерусалимре Сурăх хапхи патĕнче шыва кĕмелли вырăн пур, ăна еврейле Вифезда *(хĕрхенӳ çурчĕ)* теççĕ, унта тăррине витсе тунă кĕрсе тухмалли пилĕк çул пулнă:

3. Çавăнта темĕн чухлĕ чирлĕ çынсем, суккăррисем, уксаххисем, алли-ури типнисем шыв пăлханасса кĕтсе выртнă;

4. Мĕншĕн тесен, Туррăн Ангелĕ вăхăтăн-вăхăтăн шыва кĕмелли вырăна анса шыва пăлхатнă, шыв пăлханнă вăхăтра кам унта малтан кĕнĕ, çавă мĕнле чирпе асаплансан та сывалнă.

5. Çавăнта вăтăр сакăр çул чирпе асапланакан çын пулнă.

6. Иисус ăна курсан, вăл питĕ нумай вăхăт чирлĕ выртнине пĕлсе ăна каланă: "Санăн сывалас килет-и?" — тенĕ.

7. Чирлĕ çын Ăна хирĕç каланă: "Вĕрентекен, сывалас килет, анчах та шыв пăлахансан, мана шыва кĕртекен çын çук; эпĕ пынă çĕре, манран малтан тепри кĕрсе ĕлкĕрет".

8. Иисус ăна каланă: "Тăр, хăвăн вырăнна ил те çӳре", — тенĕ.

9. Вăл çавăнтах сывалнă та хăйĕн вырăнне илсе кайнă. Çак ĕç шăматкун пулнă.

10. Çавăнпа Иудейсем сывалнă çынна каланă: "Паян шăматкун, санăн вырăнна илме юрамасть", — тенĕ.

11. Вăл вĕсене каланă: "Хама Сыватакан мана, хăвăн вырăнна ил те, çӳре тесе каларĕ", — тенĕ.

12. Унран вĕсем ыйтнă: "Сана, вырăнна ил те çӳре тесе калакан Çын, кам Вăл?" — тенĕ.

13. Сывалнă çын, Вăл камне пĕлмен, мĕншĕн тесен Иисус çавăнта тăракан халăх хушшине кĕрсе курăнми пулнă.

14. Кайран Иисус ăна чиркӳре тĕл пулса каланă: "Акă, эсĕ сывалтăн; урăх çылăха ан кĕр, сана тата усалрах ан пултăр", — тенĕ.

15. Çав çын Иудейсем патне кайнă та: "Мана сыватакан Иисус" — тесе каласа кăтартнă.

16. Иудейсем вара, çавăн пек ĕçсене шăматкун тунăшăн Иисуса хăвалама пуçланă; Ăна вĕлерме май шыранă.

Иисус—"Турăпа пĕр танлă"

17. Иисус вĕсене каланă: "Манăн Аттем Хăйĕн ĕçне ку таранчченех тăвать, Эпĕ та тăватăп", — тенĕ.

18. Иудейсем вара Иисуса шăматкуна хисеплеменнишĕн анчах мар, Турра Хăйĕн Ашшĕ тесе, Хăйне Турăпа пĕр тана хунăшăн вĕлересшĕн пулса тата ытларах май шыранă.

19. Çавна хирĕç Иисус каланă: "Чăн-чăнах калатăп сире; Ашшĕ тунине курмасан, Ывăлĕ Хăй тĕллĕн нимĕн те тума пултараймасть; Ашшĕ мĕн тăвать, Ывăлĕ те çавнах тăвать,

20. Мĕншĕн тесен Ашшĕ Ывăлне юратать, Хăй мĕн тунине пурне те Ăна кăтартать; çаксенчен те пысăк ĕçсем Ăна кăтартĕ, эсир вара тĕлĕнĕр.

21. Ашшĕ вилнисене чĕртсе пурнăç панă пек, Ывăлĕ те чĕртес тенине чĕртет.

22. Ашшĕ никама та суд тумасть, суд тăвассине

Вăл пĕтĕмпех Ывăлне панă.

23. Ашшĕне хисепленĕ пек, Ывăлне те пурте хисеплеччĕр, тенĕ. Ывăлне хисеплеменни, Ăна Яракан Ашшĕне те хисеплемест.

24. Чăн-чăнах калатăп сире; Ман сăмаха итлесе, мана Яракана ĕненекен ĕмĕрлĕх пурнăçлă пулать; вăл суда пымасть, вилĕрмен чĕрĕлĕхе куçать.

25. Чăн-чăнах калатăп сире; вăхăт çитет, çитрĕ те ĕнтĕ, вилнĕ çынсем Турă Ывăлĕн сассине илтĕç, илтсессĕн чĕрĕлсе тăрĕç.

26. Ашшĕн мĕнле Хăй ăшĕнче чĕрĕлĕх пурнăç пур, çавăн пекех Ывăлĕн ăшне те чĕрĕлĕх пурнăç панă;

27. Вăл Этем Ывăлĕ, çавăнпа суд тума та Ăна ирĕк панă.

28. Çакăншăн ан тĕлĕнĕр: вăхăт çитет ĕнтĕ, тупăкра выртакансем пурте Турă Ывăлĕн сассине илтĕç;

*29. Ырă тунисем ĕмĕрех савăнса пурăнма чĕрĕлсе тăрĕç, усал ĕç твнисем айăпа юлма чĕрĕлсе тăрĕç.

30. Хам тĕллĕн Эпĕ нимĕн те тума пултараймастăп. Мĕнле илтетĕп, çапла суд тăватăп; Эпĕ суд туни тĕрĕс, мĕншĕн тесен Хамăн ирĕке шырамастăп, Мана Яракан Аттен ирĕкне тăватăп.

31. Эпĕ, Хам çинчен Хамах каласа пĕлтеретĕп пулсан, Эпĕ калани чăн пулмĕччĕ:

Христос çинчен каласа пĕлтерекен

32. Ман çинчен каласа пĕлтерекен урăххи пур: Эпĕ пĕлетĕп, вăл Ман çинчен каласа пĕлтерни чăн;

33. Эсир Иоанн патне ятăр, вăл вара чăнлăх çинчен каласа пĕлтерчĕ.

34. Анчах Мана, Хам çинчен çын каласа пĕлтерни кирлĕ мар, çакна Эпĕ сире çăласшăн калатăп.

35. Иоанн вăл, çунса çутатакан çутă пулнă; эсир ун çуттинче кăшт анчах савăнса тăрасшăн пултăр.

36. Ман çинчен Иоаннран ытларах пĕлтерекен пур; Атте Мана тума панă ĕçсем, çак Эпĕ тăвакан ĕçсем Ман çинчен, Мана Атте янине пĕлтерсе тăраççĕ.

37. Мана Яракан Атте, Ман çинчен Хăй каласа пĕлтерчĕ. Эсир Ун сассине нихăçан та илтмен, Унăн Сăнне те курман.

38. Унăн сăмахне те хăвăр ăшăрта тытмастăр, мĕншĕн тесен эсир Вăл Янине ĕненместĕр.

39. Çырăва тишкерсе пăхăр, ун урлă эсир ĕмĕрлĕх пурнăç тупма шухăшлатăр; вăл Ман çинчен пĕлтерет.

40. Анчах та, ĕмĕрлĕх пурнăç илме эсир Ман пата килесшĕн мар.

41. Эпĕ çынсем мухтанине йышăнмастăп.

42. Эпĕ сире пĕлетĕп; сирĕн ăшăрта Турра юратас кăмăл çук.

43. Эпĕ, Хамăн Аттен ячĕпе килтĕм, çавăнпа та Мана йышăнмастăр; тепри хăйĕн ячĕпе килсен, ăна йышăнатăр.

44. Эсир пĕр-пĕрне мухтаса пурăнатăр пулсан, Туррăн мухтавне шырамасан епле ĕненĕр?

45. Ман çинчен эсир, Ашшĕ умĕнче пире айăплĕ тесе ан шухăшлăр; сире айăплама хăвăр шанса тăракан Моисей пур.

46. Моисее ĕненнĕ пулсан, эсир Мана та ĕненнĕ пулăттăр, мĕншĕн тесен вăл Ман çинчен çырнă.

47. Вăл çырнине ĕненместĕр пулсан, Ман сăмахсене мĕнле ĕненĕр?"

6 - мĕш ГЛАВА

Пилĕк пин çынна тăрантарни

1. **ИИСУС** çавăн хыççăн, Галилейăри Тивериада тинĕсĕн тепĕр енне кайнă;

2. Ун хыçĕнчен темĕн чухлĕ халăх пынă, мĕншĕн тесен вĕсем, Вăл чирлисене сыватса хăватсем тунине курнă.

3. Иисус ту çине хăпарнă та, унта Хăйĕн вĕренекенĕсемпе ларнă.

4. Иудĕйсен Пасха праçникĕ çывхарса килнĕ.

5. Иисус пуçне çĕклесе пăхнă та, Хăй патне темĕн чухлĕ халăх пынине курса, Филиппа каланă: "Вĕсене тăрантармаллăх пирĕн çăкăр ăçтан сутăн илмелле-ши?" — тенĕ.

6. Çакна Вăл Филиппа сăнаса каланă, мĕншĕн тесен Хăй мĕн тăвассине, Вăл пĕлсе тăнă.

7. Филипп Ăна хирĕç каланă: "Пурне те пĕр тан тивтĕр тесен те, вĕсене икçĕр динарийлĕх çăкăр çитес çук", — тенĕ.

8. Унăн вĕренекенĕсенчен пĕри, Петр текен Симон шăллĕ Андрей Ăна каланă:

9. "Кунта пĕр ачан пилĕк урпа çăкăрĕпе икĕ пĕчĕк пулă пур, анчах çакăн чухлĕ нумай халăха мĕн вăл?" — тенĕ.

10. Иисус каланă: "Вĕсене ларма хушăр", — тенĕ. Çав вырăнта çерем нумай пулнă. Çапла вара пĕр пилĕк пин çынна яхăн ларса тухнă.

11. Иисус çăкăрсене илсе Турра тав тунă та, вĕренекенĕсене панă, вĕренекенĕсем ларакан халăха валеçсе панă; пуллине те кам мĕн чухлĕ çиес тенĕ,

çавăн чухлĕ панă.

12. Çисе тăрансан, Хăйĕн вĕренекенĕсене каланă: "Юлнă татăксене пуçтарăр, нимĕн те сая ан кайтăр", — тенĕ.

13. Пилĕк урпа çăкăрне çиекенсенчен юлнă татăксене пуçтарса, вуникĕ кунтă туллиех тултарнă.

14. Иисус тунă хăвата куракансем çавăн чух каланă: "Ку чăнах та тĕнчене килмелли Пророк", — тенĕ.

Христосăн малтанхи тĕлĕнмелле ĕçĕсем — шыв çинче утни

15. Çынсем Ăна систермесĕр тытса патша тăвас тенине илтсен, Иисус каллех ту çине пĕчченех кайнă.

16. Каç пулсан Унăн вĕренекенĕсем тинĕс хĕррине аннă,

17. Унтан кимĕ çине ларса тинĕсĕн тепĕр енне Капернаума кайнă. Тĕттĕмленсе çитнĕ, анчах Иисус вĕсем патне пыман.

18. Çил хытă вĕрнипе тинĕс хумханса тăнă.

19. Пĕр çирĕм пилĕк е вăтăр стадийăна яхăн ишсе кайсан вĕсем, Иисус тинĕс çинче утса пынине тата Вăл кимĕ патне çывхарнине курсан, хăраса кайнă.

20. Вăл вĕсене каланă: "Ку Эпĕ, ан хăрăр", — тенĕ.

21. Вĕсем Ăна кимĕ çине лартасшăн пулнă; çав вăхăтрах кимми хăйсем ишсе пыракан çыран хĕррине çитсе чарăннă.

Христос — Чĕрĕлĕх Çăкăрĕ

22. Тепĕр кунне, тинĕс леш енче тăракан халăх, Иисусăн вĕренекенĕсем кĕнĕ кимĕрен пуçне унта

урăх кимĕ пулманнине тата Хăйĕн вĕренекенĕсемпе Иисус кимĕ çине кĕменнине, вĕренекенĕсем хăйсем анчах ларса кайнине пĕлнĕ.

23. Çав вăхăтра, Иисус пиллесе панă çăкăра çинĕ вырăн çывăхне Тивериадăран урăх кимĕсем пынă;

24. Çапла вара, Иисус та Унăн вĕренекенĕсем те унта çуккине пĕлсен, халăх кимĕсем çине ларнă та, Иисуса шыраса Капернаума ишсе пынă.

25. Вара Ăна тинĕсĕн тепĕр енче тупса каланă: "Равви, Эсĕ кунта хăçан килтĕн?" — тенĕ.

26. Иисус вĕсене хирĕç каланă: "Чăн-чăнах калатăп сире, эсир Мана хăватсем курнăран шырамастăр, çăкăр çисе тăраннăран шыратăр.

27. Çĕрекен çимеллишĕн ан тăрăшăр, ĕмĕрлĕх пурнăç паракан çимеллишĕн тăрăшăр, çавна сире Этем Ывăлĕ паратъ; мĕншĕн тесен Атте Турă, Ун çине Хăйĕн *(пичетне)* паллине хунă".

28. Вара Ăна каланă: "Турă ĕçне тăвас тесен, пирĕн мĕн тумалла?" — тенĕ.

29. Иисус вĕсене каланă: "Акă Турă ĕçĕ, Вăл Кама янă, эсир Çавна ĕненĕр", — тенĕ.

30. Çакна хирĕç Ăна каланă: "Эпир курса Сана ĕненме, Эсĕ пире мĕнле паллăсем кăтартăн, мĕнле хăват тăвăн?

31. Пирĕн аттесем пушхирте маннă çинĕ, ун çинчен çапла çырнă: "Пĕлĕт çинчен вĕсене çимелли çăкăр панă", — тенĕ. *(Псал. 77:24)*

32. Иисус вĕсене каланă: "Чăн-чăнах калатăп сире: Моисей пĕлĕт çинчен сире çăкăр паман, чĕрĕлĕх çăкăрне сире Манăн Атте пĕлĕт çинчен паратъ;

33. Туррăн çăкăрĕ Çавă ĕнтĕ, Вăл пĕлĕт çинчен анса тĕнчене чĕрĕлĕх пурнăç паратъ".

34. Вĕсем Ăна каланă: "Вĕрентекен! Эсĕ пире

яланах çавăн пек çăкăр парса тăр", — тенĕ.

35. Иисус вĕсене каланă: "Чĕрĕлĕх Çăкăрĕ Эпĕ; Ман пата килекенĕн нихăçан та çиесси килмĕ, Мана ĕненекенĕн нихăçан та ĕçесси килмĕ.

36. Эпĕ ĕнтĕ сире каларăм, эсир Мана куртăр, çапах ĕненместĕр.

37. Атте Мана панисем пурте Ман пата килĕç, Ман пата килекенсене Эпĕ никама та хăваласа ямастăп.

38. Мĕншĕн тесен Эпĕ пĕлĕт çинчен Хамăн ирĕке тума анман, мана Яракан Аттен ирĕкне тума аннă.

39. Мана Яракан Аттен ирĕкĕ ак çакă; Вăл Мана панисенчен пĕрне те çухатмалла мар, юлашки кун пурне те вилĕмрен чĕртсе тăратмалла.

40. Мана Яраканăн ирĕкĕ ак çапла; Ывăлне курса тата Ăна ĕненсе тăракан кирек кам та ĕмĕрлĕх пурнăçлă пулать. Эпĕ ăна юлашки кун чĕртсе тăратăп", — тенĕ.

41. Эпĕ пĕлĕт çинчен аннă çăкăр тенĕшĕн, Иудейсем Иисуса ÿпкелесе каланă:

42. "Ку, Иосиф Ывăлĕ Иисус мар-и вара? Эпир Унăн ашшĕпе амăшне те пĕлетпĕр, мĕнле тата Вăл: "Эпĕ пĕлĕт çинчен аннă тесе калать?" — тенĕ.

43. Иисус вĕсене хирĕç каланă: "Хăвăр хушшăрта ÿпкелешсе ан калаçăр.

44. Мана Яракан Атте илсе пымасан, Ман пата никам та килеймĕ; Ман пата килекене Эпĕ юлашки кун чĕртсе тăратăп.

45. Пророксен кĕнекинче çапла çырнă: "Турă пурне те вĕрентсе çитерĕ", — тенĕ. Аттерен илтсе вĕренекен кирек кам та Ман пата килет. *(Исаий 54:13)*

46. Ку вăл, кам та пулин Аттене курнă тени пул-

масть; Турăран Килнисĕр пуçне Ашшĕне никам та курман, Вăл Ашшĕне курнă.

47. Чăн-чăнах калатăп сире; Мана ĕненекен ĕмĕрлĕх пурнăçлă пулать.

48. Эпĕ чĕрĕлĕх Çăкăрĕ.

49. Сирĕн аçăрсем пушхирте маннă çисен те вилнĕ.

50. Пĕлĕт çинчен анакан çăкăр çавнашкал, ăна çиекен никам та вилмест.

51. Эпĕ çӳлтен аннă, чĕрĕлĕх Çăкăрĕ: çав çăкăра çиекен ĕмĕрех пурăнĕ; Эпĕ паракан çăкăр, вăл Манăн Ӳт, Эпĕ ăна тĕнчене çăласшăн паратăп", — тенĕ.

52. Вара Иудейсем, хăйсем хушшинче тавлашма пуçланă: "Вăл мĕнле Хăйĕн Ӳтне пире çиме парĕ?" — тенĕ вĕсем.

53. Иисус вĕсене каланă: "Чăн-чăнах калатăп сире: эсир Этем Ывăлĕн Ӳтне çимесен, Унăн Юнне ĕçмесен, сирĕн ăшăрта чĕрĕлĕх пулмĕ;

54. Манăн Ӳте çиекен, Ман Юна ĕçекен ĕмĕрлĕх пурнăçлă пулать, Эпĕ ăна юлашки кун чĕртсе тăратăп;

55. Мĕншĕн тесен Манăн Ӳтĕм чăн çимĕç, Манăн Юнăм чăн та чуншăн ĕçмелли япала;

56. Манăн Ӳте çиекен, Ман Юна ĕçекен, Ман ăшра тăрать, Эпĕ те ун ăшĕнче тăратăп;

57. Мана чĕрĕ Атте ячĕ, Эпĕ Аттепе пурăнатăп, çапла Манăн Ӳте çиекен те Манпа пурăнĕ;

58. Пĕлĕт çинчен аннă çăкăр çавă ĕнтĕ; сирĕн аçăрсем çинĕ маннă пек мар вăл, вĕсем вилнĕ: çак çăкăра çиекен ĕмĕрех пурăнĕ".

59. Çакна Вăл Капернаумра, синагогăра вĕрентнĕ чухне каланă.

60. Çавна илтсен, Унăн вĕренекенĕсенчен нумайăшĕ каланă :"Темĕнле сăмахсем калать Вăл, çав-

на кам итлесе тăрĕ?" — тенĕ.

61. Вĕренекенĕсем çавăншăн ӳпкелешнине Хăй ăшĕнче пĕлсе, Иисус вĕсене каланă: "Сире çав та иккĕлентерет-и?

62. Этем Ывăлĕ Хăй малтан пулнă вырăна çĕкленнине курсан, эсир тата мĕн калăр?

63. Сывлăш чĕрĕлĕх парать, ӳт пĕртте усă памасть; Эпĕ сире каланă сăмахсем, Сывлăшпа чĕрĕлĕх;

64. Çапах сирĕн хушшăрта ĕненменнисем те пур", — тенĕ. Иисус малтанах, кам ĕненменнине тата Хăйне кам тытса парассине пĕлнĕ.

65. Вара Вăл каланă: "Эпĕ сире çавăнпа каларăм, Манăн Атте уçса памасан, Ман пата никам та килме пултараймĕ", — тенĕ.

66. Çавăн хыççăн Унăн вĕренекенĕсем нумайăшĕ Ăна пăрахса кайнă, вара вĕсем урăх Унпа çӳремен.

Петр хăй ĕненни çинчен çирĕппĕн калани

67. Çавăн чух Иисус, вуникĕ вĕренекенне каланă: "Эсир те Мана пăрахса каясшăн мар-и?" — тенĕ.

68. Петр текен Симон Ăна каланă: "Эй, Вĕрентекен! Кам патне каяс пирĕн? Санра ĕмĕрлĕх пурнăç сăмахĕсем.

69. Эсĕ чĕрĕ Туррăн Ывăлĕ-Христос иккенне эпир ĕнентĕмĕр те, пĕлтĕмĕр те", — тенĕ.

70. Иисус вĕсене каланă: "Эпĕ сире вуникĕ çын суйласа илмерĕм-и? Анчах та сирĕнтен пĕри шуйттан".

71. Çакна Вăл, Симон ывăлĕ Иуда Искариот çинчен каланă, мĕншĕн тесен çавă вуникĕ вĕренекенĕсенчен пĕри, Иисуса тытса парасшăн пулнă.

7 - мĕш ГЛАВА

Иисус чатăр кармалли праçник вăхăтĕнче вĕрентни

1. **ÇАВĂНТАН** кайран Иисус Галилейăра çӳренĕ, Иудейсем Ăна вĕлерме шыранă пирки, Вăл Иудейăра çӳресшĕн пулман.

2. Иудейсен-чатăр кармалли праçникĕ çывхарса килнĕ.

3. Çавăн чух Иисусăн тăванĕсем Ăна каланă: "Эсĕ кунтан Иудейăна тухса кай, Эсĕ тăвакан ĕçсене Санăн вĕренекенӳсем те курччăр;

4 Паллă çын пулас тесен никам та, нимĕн те вăрттăн тумасть; Эсĕ çав тери хăватлă ĕçсем тăватăн пулсан, Хăвна тĕнчене кăтарт", — тенĕ.

5. Иисуса Хăйĕн тăванĕсем те ĕненмен.

6. Çавна хирĕç Иисус вĕсене каланă: "Манăн вăхăт çитмен-ха, сирĕншĕн яланах вăхăт;

7. Тĕнче сире кураймасăр тăма пултараймасть, Мана вăл кураймасть, мĕншĕн тесен Эпĕ ун ĕçĕсем усаллине каласа кăтартатăп;

8. Эсир ку праçнике кайăр, Эпĕ халь çак праçнике каймастăп, мĕншĕн тесен Манăн вăхăт çитмен-ха", — тенĕ.

9. Вĕсене çакна каласан, Хăй Галилейăрах юлнă.

10. Унăн тăванĕсем праçнике пырсан, Вăл та унта курăнмасăр, вăрттăн пынă.

11. Иудейсем праçникре: "Вăл ăçта-ши?" тесе, Ăна шыранă.

12. Халăх хушшинче Ун çинчен тĕрлĕрен калаçнă; пĕрисем: "Вăл ырă" — тенĕ. Теприсем каланă: "Çук! Вăл халăха улталать", — тенĕ.

13. Анчах Иудейсенчен хăраса, пĕри те Ун çинчен усăмлă каламан.

14. Шăпах çур праçник вăхăтĕнче, Иисус чиркĕве кĕрсе вĕрентме пуçланă.

15. Иудейсем тĕлĕнсе каланă: "Вăл вĕренмесĕрех Çырăва мĕнле пĕлет-ха?" — тенĕ.

16. Иисус вĕсене хирĕç каланă: "Эпĕ вĕрентни-Манăн мар, Мана Яраканăн;

17. Кам Унăн ирĕкне тăвас тет, вăл çак вĕрентĕве пĕлĕ, Турăран-и вăл, е Эпĕ ăна Хамран калатăп.

18. Хăйĕнчен калакан хăйне валли мухтав шырать; кам Хăйне Яракан валли мухтав шырать, Вăл тĕрĕс, Унраултавлăх çук.

19. Сире Моисей закон паман-и? Çапах та эсир пĕри те закона тытса тăмастăр. Мĕншĕн Мана вĕлерме шыратăр?" — тенĕ.

20. Халăх Ăна хирĕç каланă: "Санăн ăшăнта шуйттан мар-и? Кам Сана вĕлерме шырать?" — тенĕ.

21. Иисус вĕсене татах каланă: "Эпĕ пĕр ĕç турăм та, эсир пурте тĕлĕнетĕр;

22. Моисей сире ӳт кастарма хушнă, — анчах вăл йăла Моисейрен мар, аçăрсенчен тухнă, — çавăнпа эсир шăматкун та çын ӳтне касатăр.

23. Моисей законне пăсас мар тесе, çын хăйĕн ӳтне шăматкун кастарать пулсан, — Эпĕ шăматкун çынна чирĕнчен пĕтĕмпех сыватнăшăн, Ман çине çилленетĕр-и?

24. Çиелтен пăхса ан айăплăр, тĕрĕс суд туса айăплăр", — тенĕ.

25. Çавăн чух Иерусалим çыннисенчен хăшпĕрисем каланă: "Çакна, вĕлересшĕн шырамаççĕ-и?

26. Акă, Вăл кĕретех калаçать, Ăна нимĕн те каламаççĕ; Вăл чăнах та Христос иккенне пуçлăхсем пĕлсе çитмен-ши?

27. Анчах Вăл ăçтан иккенне эпир пĕлетпĕр; Христос килсен, Вăл ăçтан иккенне никам та пĕлмĕ", — тенĕ.

28. Çавăн чух Иисус чиркӳре вĕрентсе хыттăн каланă: "Эсир Мана пĕлетĕр, Эпĕ ăçтан килнине те пĕлетĕр; Эпĕ Хам тĕллĕн килмен, Мана Яракан чăн, эсир Ăна пĕлместĕр;

29. Эпĕ Ăна пĕлетĕп, мĕншĕн тесен Эпĕ Ун патĕнчен килнĕ, Вăл Мана ячĕ", — тенĕ.

30. Вĕсем Иисуса тытасшăн пулнă, çапах Ун çине аллине хуман, мĕншĕн тесен Унăн вăхăчĕ çитмен.

31. Халăх хушшинчен нумайăшĕ Ăна ĕненсе каланă: "Христос килсен, Ку тунă хăватсенчен те ытларах хăватсем тăвĕ-ши вара?" — тенĕ.

32. Халăх хушшинче Ун çинчен çапла калаçнине фарисейсем илтсен, хăйсен тарçисемпе пуп-пуçлăхĕсен тарçисене Иисуса тытма янă.

33. Иисус вĕсене каланă: "Манăн сирĕнпе пĕрле нумаях пулмалла мар ĕнтĕ, Эпĕ Хама Яракан патне каятăп;

34. Мана шырасан та тупаймăр; Эпĕ каякан çĕре эсир пыраймăр", — тенĕ.

35. Вара Иудейсем пĕр-пĕрне каланă: "Эпир тупмалла мар çĕре Вăл ăçта каять-ши? Саланса кайнă Еллинсем патне кайса, Вăл Еллинсене вĕрентесшĕн мар-ши?

36. Мана шырасан та тупаймăр; Эпĕ каякан çĕре эсир пыраймăр, тенĕ сăмахсем тата Унăн мĕне пĕлтереççĕ-ши?" — тенĕ.

37. Аслă праçникĕн юлашки кунĕнче, Иисус тăрса хытă сасăпа каланă:" Камăн ĕçес килет, Ман

пата килсе ĕçĕр;

38. Мана ĕненекенĕн ăшĕнчен, Çырура каланă пек, чĕрĕлĕх шывĕ юхса тухĕ" *(Исаий 12:3; Иоиль 3:18)*.

39. Çакна Вăл, Хăйне ĕненекенсем илес Святой Сывлăш çинчен каланă, ун чухне вĕсем çинче Святой Сывлăш пулман-ха, мĕншĕн тесен Иисус ун чух мухтава тухман.

Халăх хушшинче Иисус çинчен тавлашни

40. Çак сăмахсене илтсен, халăх хушшинче нумайăшĕ каланă: "Ку чăнах та пророк", — тенĕ.

41. Теприсем каланă: "Ку Христос", — тенĕ. Тата хăшпĕрисем каланă: "Христос Галилейăран килет-и вара?

42. Çырура каламан-и, Христос Давид ăрăвĕнчен, Вифлеемре Давид çуралнă çĕртен килĕ тесе?" — тенĕ.

43. Çапла халăх хушшинче Ун пирки тавлашу тухнă.

44. Вĕсенчен хăшĕ-пĕрисем Ăна тытасшăн пулнă; çапах никам та Ун çине алă хуман.

45. Вара пуп-пуçлăхĕсемпе фарисейсем патне тарçисем таврăнсан, лешсем тарçисене каланă: "Эсир мĕншĕн Ăна тытса килмерĕр?" — тенĕ.

46. Тарçисем каланă: "Çав Çын калаçнă пек, çын нихăçан та калаçман", — тенĕ.

47. Фарисейсем вĕсене каланă; "Эсир те улталантăр-и?" — тенĕ.

48. Пуçлăхсемпе фарисейсенчен кам та пулин Ăна ĕненнĕ-ши?

49. Çапах та çак халăх закона пĕртте пĕлмест, вăл ылханлă.

50. Вĕсенчен пĕри, Иисус патне çĕрле пынă Ни-

кодим вӗсене каланӑ:

51. ”Пирӗн закон, ҫын мӗн тунине малтан хӑйӗнчен ыйтса пӗлмесӗр, ӑна айӑплать-и?” — тенӗ.

52. Ҫавна хирӗҫ вӗсем ӑна каланӑ: ”Эсӗ те Галилейӑран мар-и? Пӑхса тух, вара Галилейӑран пророк килмелле маррине курӑн”, — тенӗ.

53. Унтан пурте килӗсене саланнӑ.

8 - мӗш ГЛАВА

Ҫылӑхлӑ хӗрарӑма ҫӑлни

1. **ИИСУС** Елеон тӑвӗ ҫине кайнӑ.

2. Ирхине каллех чиркӗве пынӑ, вара пӗтӗм халӑх Ун патне пуҫтарӑннӑ; Вӑл ларнӑ та вӗсене вӗрентме пуҫланӑ.

3. Ҫавӑнта Ун патне кӗнекеҫӗсемпе фарисейсем, аскӑн ӗҫ тунӑ ҫӗрте тытнӑ арӑма илсе пынӑ та, ӑна варрине тӑратнӑ.

4. Вӗсем Иисуса каланӑ: ”Вӗрентекен! Ҫак арӑма аскӑн ӗҫ тунӑ ҫӗрте тытнӑ;

5. Законра Моисей пире ун пеккисене чулпа персе вӗлерме хушнӑ: Эсӗ мӗн калӑн?” — тенӗ.

6. Ҫакна вӗсем Ӑна сӑнаса, Ӑна айӑплама мӗнле те пулин сӑлтав тупасшӑн каланӑ. Иисус вӗсем ҫине пӑхмасӑр, хытӑ пӗшкӗнсе пӳрнипе ҫӗр ҫине ҫырнӑ.

7. Лешсем Унран чарӑнмасӑр ыйтма пуҫласан, Вӑл пуҫне ҫӗклесе вӗсене каланӑ: ”Сирӗн хушшӑрта кам ҫылӑхсӑр, ҫавӑ малтан ӑна чулпа петӗр”, — тенӗ.

8. Вара каллех пӗшкӗнсе ҫӗр ҫине ҫырма пуҫланӑ.

9. Ҫавна илтсен, лешсем намӑсланса ҫитсе аслинчен пуҫласа кӗҫӗннине ҫитичченех, пӗрин хыҫҫӑн тепри тухса кайма пуҫланӑ; вара Иисуспа варрин-

че тăракан арăм анчах юлнă.

10. Иисус пуҫне ҫĕклесе пăхнă та, арăмран пуҫне никама та курмасăр, ăна каланă: "Арăм! сана айăплакансем ăҫта? Никам та сана айăплаймарĕ-и?" — тенĕ.

11. Лешĕ каланă: "Вĕрентекен! Никам та айăплаймарĕ", — тенĕ. Иисус ăна каланă:" Эпĕ те сана айапламас тăп; каях, малашне ҫылăха ан кĕр", — тенĕ.

Иисус — тĕнче Ҫутти

12. Иисус татах халăха каланă: "Эпĕ тĕнче ҫутти; Ман хыҫран пыракан тĕттĕмре ҫӳремĕ, унăн чĕрĕлĕх ҫутти пулĕ", — тенĕ.

13. Ҫавăн чух фарисейсем Ăна каланă: "Эсĕ, Хăвăн ҫинчен Ху каласа кăтартатăн, Эсĕ калани чăн мар", — тенĕ.

14. Иисус вĕсене хирĕҫ каланă: "Эпĕ, Хам ҫинчен Хам каласа кăтартатăп пулсан та, Эпĕ калани чăн, мĕншĕн тесен Эпĕ, Хам ăҫтан килнине тата ăҫта каяссине пĕлетĕп; эсир Эпĕ ăҫтан килнине, ăҫта каяссине пĕлместĕр;

15. Эсир ӳт майлă айăплатăр, Эпĕ никама та айăпламастăп;

16. Айăпласан та Эпĕ айăплани чăн, мĕншĕн тесен Эпĕ пĕччен мар, Мана Яракан Атте Манпа пĕрле;

17. Сирĕн законăрта, икĕ ҫын каласа кăтартни чăн тесе ҫырнă *(Второзак. 19:15)*;

18. Эпĕ Хам ҫинчен Хам каласа пĕлтеретĕп, Ман ҫинчен тата Мана Яракан Атте те каласа пĕлтерет", — тенĕ.

19. Вара Ăна каланă: "Санăн Аҫу ăҫта?", — тенĕ. "Иисус каланă: "Эсир Мана та, Манăн Аттене те пĕлместĕр; Мана пĕлнĕ пулсан, эсир Манăн Аттене те пĕлнĕ пулăттăрччĕ", — тенĕ.

20. Ҫак сăмахсене Иисус чиркӳре, укҫа арчи патĕнче вĕрентнĕ чух каланă; анчах Ăна никам та тытман, мĕншĕн тесен Унăн вăхăчĕ ҫитмен-ха,

21. Иисус татах вĕсене каланă: "Эпĕ каятăп, вара Мана шырама пуҫлатăр, эсир хăвăр ҫылăхăрпах вилетĕр; Эпĕ ăҫта каятăп, эсир унта пыма пултараймастăр", — тенĕ.

22. Ҫавăнта Иудейсем каланă: "Вăл, Хайне Хăй вĕлерессĕн мар-ши? Эпĕ каякан ҫĕре эсир пыраймастăр тет", — тенĕ.

23. Вăл вĕсене каланă: "Эсир ҫĕртен, Эпĕ ҫӳлтен; эсир ку тĕнчерен, Эпĕ ку тĕнчерен мар;

24. Ҫавăнпа Эпĕ сире, хăвăр ҫылăхăрпах вилетĕр тесе каларăм; Мана ĕненмесен, эсир хăвăр ҫылăхăрпах вилетĕр", — тенĕ.

25. Вĕсем Ăна каланă; "Кам Эсĕ?" — тенĕ. Иисус вĕсене каланă: "Хăвăра каланă пек, Эпĕ пуҫламăшĕ;

26. Манăн сирĕн ҫинчен нумай калаҫмалла, нумай суд тумалла; Мана Яраканни чăн, Унран мĕн илтнине Эпĕ тĕнчене каласа кăтартатăп", — тенĕ.

27. Вăл Хăйĕн Ашшĕ ҫинчен каланине вĕсем ăнланайман.

28. Унтан Иисус вĕсене каланă: "Этем Ывăлне эсир хĕрес ҫине ҫĕклесен, ун чухне ку Эпĕ иккенне тата Эпĕ Хам тĕллĕн нимĕн те туманнине, Атте Мана вĕрентнĕ пек каланине пĕлĕр;

29. Мана Яракан Манпа пĕрле; Атте Мана пĕччен хăвармарĕ, мĕншĕн тесен Эпĕ кирек хăҫан та Ăна кирлĕ пек тăватăп", — тенĕ.

30. Вăл ҫак сăмахсене каланă чухне, нумайăшĕ Ăна ĕненнĕ.

Чуралăх е ирĕклĕх

31. Иисус çавăн чух Хăйне ĕненнĕ Иудейсене
каланă: "Эсир Ман сăмаха тытса тăрсан, чăнах
Манăн вĕренекенсем пулăр,
32. Вара чăнлăха пĕлĕр, чăнлăх сире ирĕке кă-
ларĕ", — тенĕ.
33. Вĕсем Ăна хирĕç каланă: "Эпир Авраам йăхĕ,
эпир нихăçан та, никамăн чури те пулман; мĕнле
тата Эсĕ пире ирĕке тухăр тесе калатăн?" — тенĕ.
34. Иисус вĕсене каланă: "Чăн-чăнах калатăп си-
ре, çылăха кĕрекен кирек кам та çылăх чури;
35. Чура хуçи килĕнче ĕмĕрех пурăнаймасть, ывă-
лĕ ĕмĕрех пурăнать;
36. Çапла ĕнтĕ, Ывăлĕ сире ирĕке кăларсан,
эсир чăнах ирĕкре пулăр;
37. Эсир Авраам йăхĕ иккенне Эпĕ пĕлетĕп; ça-
пах та эсир Мана вĕлересшĕн шыратăр, мĕншĕн
тесен Ман сăмах сирĕн ăшăрта вырнаçаймасть.
38. Эпĕ Хамăн Атте патĕнче мĕн курнă, çавна
калатăп; эсир хăвăр ачăртан мĕн курнине тăватăр",
— тенĕ.
39. Вĕсем хирĕç каланă: "Пирĕн атте Авраам",
— тенĕ. Иисус вĕсене каланă: "Эсир Авраам ачи-
сем пулнă пулсан, Авраам тунă ĕçсене тунă пулăттăр;
40. Эсир Мана халь, Турăран илтнĕ чăнлăха хă-
вăра каласа паракан Çынна, вĕлересшĕн шыратăр:
Авраам ун пек ĕç туман;
41. Эсир хăвăр ачăрăн ĕçĕсене тăватăр", — тенĕ.
Çавна хирĕç Ăна каланă: "Эпир аскăн ĕç тунинчен
çуралман, пирĕн пĕр Атте Турă пур", — тенĕ.
42. Иисус вĕсене каланă: "Сирĕн Ачăр Турă пул-
нă пулсан, эсир Мана юратнă пулăттăр, мĕншĕн
тесен Эпĕ Твурă патĕнчен тухса килнĕ; Эпĕ Хам

тĕллĕн килмен, Вăл Мана янă.

43. Мĕншĕн эсир Эпĕ каланине ăнланаймастăр? Мĕншĕн тесен эсир Манăн сăмахсене итлеме пултараймастăр.

44. Сирĕн аçăр шуйттан, эсир хăвăр аçăрăн усал шухăшне тăвасшăн; вăл тĕнче пуçламăшĕнченех çын вĕлерекен пулнă, ун ăшĕнче чăнлăх çук; вăл чăнлăхра тăрайман, суйса каланă чух вăл хăйĕнчен калать, мĕншĕн тесен вăл ултавçă, ултав ашшĕ.

45. Эпĕ чăннине калатăп, эсир Мана çавăнпа ĕненместĕр.

46. Сирĕнтен кам Мана çылăхлă тесе айăплĕ? Эпĕ чăннине калатăп пулсан, эсир Мана мĕншĕн ĕненместĕр?

47. Кам Турăран, вăл Турă сăмахне итлет; эсир Турăран мар, çавăнпа итлеместĕр", — тенĕ.

48. Çакна хирĕç Иудейсем Ăна каланă: "Эсĕ Самария çынни, Санăн ăшăнта шуйттан тесе эпир Сана тĕрĕс каламастпăр-и?" — тенĕ.

49. Иисус каланă: "Ман ăшра шуйттан çук, Эпĕ Хамăн Аттене хисеплетĕп, эсир Мана хисепрен кăларатăр;

50. Эпĕ Хамăн мухтава шырамастăп: шыраса Илекенни те, Айăплаканни те Хăй пур;

51. Чăн-чăнах калатăп сире; Ман сăмаха тытса тăракан ĕмĕр вилĕм курмĕ", — тенĕ.

52. Иудейсем Ăна каланă: "Сан ăшăнта шуйттан пуррине халь ĕнтĕ пĕлтĕмĕр эпир; Авраам та, пророксем те вилнĕ. Эсĕ калатăн: "Ман сăмаха тытса тăракан ĕмĕр вилĕм курмĕ", — тетĕн.

Христос "Авраамран та аслă"

53. Эсĕ пирĕн Авраам аттерен те аслăрах-и-мĕн? Вăл та, пророксем те вилнĕ: Эсĕ вара Хăвна

кам ырӑнне хуратӑн?" — тенӗ.

54. Иисус каланӑ: "Эпӗ Хама Хам мухтатӑп пулсан, Манӑн мухтавӑм нимӗн те мар: Мана, Манӑн Атте мухтава кӑларать, эсир Ун ҫинчен пирӗн Турӑ тесе калатӑр;

55. Эсир Ӑна пӗлмерӗр, Эпӗ Ӑна пӗлетӗп; Ӑна пӗлместӗп тесе каласан, Эпӗ сирӗн пекех ултавҫӑ пулатӑп; анчах та Эпӗ Ӑна пӗлетӗп тата Унӑн сӑмахне тытса тӑратӑп;

56. Сирӗн аҫӑр, Авраам Ман вӑхӑта питӗ курасшӑнччӗ; курчӗ те савӑнчӗ", — тенӗ.

57. Ҫавна хирӗҫ Иудейсем Ӑна каланӑ: "Эсӗ аллӑ ҫула та ҫитмен, — мӗнле тата Авраама куртӑн?" — тенӗ.

58. Иисус вӗсене каланӑ: "Чӑн-чӑнах калатӑп сире, Эпӗ Авраам пуличченех пур", — тенӗ.

59. Вара Ун ҫине пеме вӗсем чулсем илнӗ; анчах Иисус курӑнми пулнӑ та, вӗсен хушшипе чиркӳрен тухса аяккалла кайнӑ.

9 - мӗш ГЛАВА

Суккӑр ҫуралнӑ ҫынна сыватса ҫӑлӑнӑҫ пани

1. **ИИСУС** иртсе пынӑ чух суккӑр ҫуралнӑ ҫынна курнӑ.

2. Вӗренекенӗсем Унран ыйтнӑ: "Равви! Вӑл кам ҫылӑха кӗнӗшӗн суккӑр ҫуралнӑ, хӑй ҫылӑхлӑран е ашшӗ-амӑшӗ ҫылӑха кӗнӗрен-и?" — тенӗ.

3. Иисус каланӑ: "Вӑл хӑй те, унӑн ашшӗ-амӑшӗ те ҫылӑха кӗмен, ун ҫинче Туррӑн ӗҫӗ курӑнтӑр тесе ҫапла пулнӑ:

4. Кун пур чухне, Ман Хама Яраканӑн ӗҫне тумалла; ҫӗрле пулсан никам та ӗҫ тӑваймасть;

5. Эпĕ тĕнчере чух, Эпĕ тĕнче çутти", — тенĕ.

6. Çакна каласан Вăл, çĕре сурнă та, сурчăкĕпе пылчăк туса, суккăр çыннăн куçне пылчăкпа сĕрнĕ,

7. Унтан ăна каланă: "Кай та, Силоам шывĕнче çăвăн", — тенĕ. Çакă: "янă" тени пулать. Вăл кайса çăвăннă та, куракан пулса таврăннă.

8. Кӳршисем тата вăл малтан суккăр пулнине куракансем çавăнта каланă: "Ку хайхи ыйткаласа ларакан çын мар-и вара?" — тенĕ.

9. Теприсем каланă: "Ку çавă", — тенĕ. Тата хăшпĕрисем: "Вăл çавăн евĕрлĕ", — тенĕ. Хăй вăл каланă: "Эпĕ çавă", — тенĕ.

10. Вара унран ыйтма пуçланă: "Санăн куçу мĕнле уçăлчĕ?" — тенĕ.

11. Вăл каланă: "Иисус текен Çын пылчăк туса ман куçа сĕрчĕ те, мана іаларĕ: "Кайса Силоам шывĕнче çăвăн", — терĕ. Эпĕ кайса çăвăнтăм та, куракан пултăм", — тенĕ.

12. Вĕсем ăна каланă: "Ăçта Вăл", — тенĕ. Ку каланă: "Пĕлместĕп", — тенĕ.

13. Вара малтан суккăр пулнă çынна фарисейсем патне илсе кайнă.

14. Иисус пылчăк туса унăн куçне уçни шăматкун пулнă.

15. Фарисейсем те унран, вăл мĕнле куракан пулни çинчен ыйтнă. Вăл вĕсене каланă: "Иисус ман куç çине пылчăк хучĕ, эпĕ çăвăнтăм та куракан пултăм", — тенĕ.

16. Унтан фарисейсенчен хăшпĕрисем каланă: "Çав Çын Турăран мар, мĕншĕн тесен Вăл шăматкуна хисеплемест", — тенĕ. Теприсем каланă: "Çакăн пек тĕлĕнмелле ĕçе çылăхлă çын мĕнле тутăр?" — тенĕ. Вара вĕсен хушшинче тавлашу тухнă.

17. Суккăр пулнă çынна татах каланă: ”Эсĕ Ун çинчен мĕн калăн, мĕншĕн тесен Вăл санăн куçна уçнă?” — тенĕ. Ку каланă: ”Вăл пророк”, — тенĕ.

18. Çавăн чух Иудейсем, çак куракан пулнă çыннăн ашшĕпе амăшне чĕнтерсе пымасăр та, суккăр çын куракан пулнине ĕненмен.

19. Вара вĕсенчен ыйтнă: ”Сирĕн суккăр çуралнă ывăлăр çакă-и? Вăл халь мĕнле куракан пулчĕ?” — тенĕ.

20. Унăн ашшĕпе амăшĕ вĕсене хирĕç каланă: ”Ку пирĕн ывăл, вăл суккăр çуралнине эпир пĕлетпĕр;

21. Анчах халь мĕнле куракан пулнине пĕлместпĕр, унăн куçне Кам уçнине те пĕлместпĕр. Вăл хăй те çитĕннĕ çын, хăйĕнчен ыйтăр, хăй çинчен хăех каласа патăр”, — тенĕ.

22. Унăн ашшĕпе амăшĕ Иудейсенчен хăранă пирки çапла каланă; мĕншĕн тесен Иисуса Христос тесе ĕненекен çынна, Иудейсем синагогаран уйăрса яма калаçса татăлнă;

23. Çавăнпа унăн ашшĕпе амăшĕ: ”Вăл хăй те çитĕннĕ çын, хăйĕнчен ыйтăр”, — тесе каланă.

24. Унтан суккăр пулнă çынна иккĕмĕш хут чĕнсе илсе каланă: ”Эсĕ Турра мухта; Лешĕ çылăхлă Çын, эпир Ăна пĕлетпĕр”, — тенĕ.

25. Ку вĕсене хирĕç каланă: ”Çылăхлă çын-и Вăл, эпĕ пĕлместĕп; çакна анчах пĕлетĕп, эпĕ суккăрччĕ, халь акă куратăп”, — тенĕ.

26. Унран татах ыйтнă: ”Вăл сана мĕн турĕ, сан куçна мĕнле уçрĕ?” — тенĕ.

27. Ку вĕсене каланă: ”Эпĕ сире каларăм ĕнтĕ, анчах эсир итлемерĕр; тата мĕн илтес тетĕр, е эсир те Унăн вĕренекенĕсем пуласшăн-и?” — тенĕ.

28. Вĕсем ăна ÿпкелесе каланă: "Эсĕ Унăн вĕренекенĕ, эпир Моисейĕн вĕренекенĕсем:

29. Моисейпе Турă калаçнине эпир пĕлетпĕр, Ку Çын ăçтан иккенне пĕлместпĕр", — тенĕ.

30. Куракан пулнă çын вĕсене хирĕç каланă:" "Çавăнтан тĕлĕнмелле те ĕнтĕ, Вăл ман куçа уçрĕ, эсир Вăл ăçтан иккенне пĕлместĕр.

31. Эпир пĕлетпĕр, çылăхлă çынсене Турă итлемест, кам Турра хисеплесе Унăн ирĕкне тăвать, çавна итлет;

32. Суккăр çуралнă çыннăн куçне кам та пулин уçнă тени, ĕмĕрте те илтĕнмен;

33. Вăл Турăран пулман пулсан, нимĕн те тума пултараймĕччĕ", — тенĕ.

34. Ăна хирĕç каланă: "Эсĕ пĕтĕмпех çылăхлă çуралнă тата пире вĕрентетĕн-и?" — тенĕ. Вара ăна хăваласа кăларса янă.

35. Ăна хăваласа кăларнине илтсен, Иисус ăна тĕл пулса каланă: "Эсĕ Туррăн Ывăлне ĕненетĕн-и?" — тенĕ.

36. Вăл каланă: "Эй! Вĕрентекен, кам Вăл? Ăна манăн ĕненесчĕ", — тенĕ.

37. Иисус ăна каланă: "Эсĕ куртăн ĕнтĕ Ăна, Вăл санпа калаçса тăрать", — тенĕ.

38. Сывалнă çын каланă: "Вĕрентекен, ĕненетĕп!" — тенĕ. Вара ÿксе Ăна пуççапнă.

39. Унтан Иисус каланă: "Суккăррисем куракан пулччăр, кураканнисем суккăр пулччăр тесе, çак тĕнчене Эпĕ суд тума килтĕм", — тенĕ.

40. Çакна илтсен, Унпа пĕрле тăракан фарисейсенчен хăшпĕрисем Ăна каланă: "Эпир те суккăр-и вара?" — тенĕ.

41. Иисус вĕсене каланă: ”Эсир суккăр пулнă пулсан, сирĕн ҫинче ҫылăх пулмĕччĕ; анчах та эсир, эпир куратпăр тесе калатăр, ҫавăнпа сирĕн ҫылăхăр хăвăр ҫинчех юлать”.

10 - мĕш ГЛАВА

Сурăхсем ҫинчен юптаруллă калани: Христос-Ырă Кĕтӳҫ

1. **ЧĂН—ЧĂНАХ** калатăп сире: кам сурăх картине алăкран кĕмест, урăх ҫĕртен каҫса кĕрет, вăл вăрă, вăрă-хурах;

2. Алăкран кĕрекенни вăл сурăхсен кĕтӳҫĕ:

3. Ăна алăк хуралҫи алăкне уҫать, сурăхĕсем те унăн сассине итлеҫҫĕ, вăл хăйĕн сурăхĕсене ятран чĕнсе кăларать;

4. Сурăхĕсене кăларсан, вăл вĕсен умĕнчен пырать; сурăхсем унăн сассине пĕлсе, ун хыҫĕнчен пыраҫҫĕ;

5. Ют ҫын хыҫĕнчен каймаҫҫĕ, ют сасса пĕлменрен вĕсем унран тараҫҫĕ”, — тенĕ.

6. Ҫакна Иисус вĕсене юптаруллă каланă. Анчах вĕсем Вăл мĕн каланине ăнланман.

7. Унтан Иисус вĕсене татах каланă: ”Чăн-чăнах калатăп сире, Эпĕ сурăхсен алăкĕ.

8. Манран малтан килнисем пурте вăрăсем, вăрă-хурахсем; анчах сурăхсем вĕсене итлемерĕҫ.

9. Эпĕ алăк: Ман витĕр кĕрекен ҫăлăнĕ, вăл кĕрĕ те, тухĕ те, ҫимелли те тупĕ,

10. Вăрă вăрлама, вĕлерме, пĕтерме анчах килет; Эпĕ, вĕсем ĕмĕрлĕх пурнăҫ тупчăр тата вĕсен пурнăҫĕ тулăхлă пултăр тесе килтĕм.

Кӗтӳç çинчен юптаруллӑ калани: Христос-Ырӑ Кӗтӳç

11. Эпӗ ырӑ Кӗтӳç: ырӑ Кӗтӳç сурӑхӗсемшӗн Хӑйӗн чунне парать.

12. Тара тытнӑ çын кӗтӳçӗ мар, сурӑхӗсем те ун хӑйӗн мар, вӑл кашкӑр пынине курать те сурӑхӗсене пӑрахса тарать, кашкӑр вара сурӑхсене тытать, салатса та пӗтерет;

13. Тара тытнӑ çын тарать, мӗншӗн тесен вӑл тара тытнӑ çын, вӑл сурӑхсемшӗн тӑрӑшмасть.

14. Эпӗ ырӑ Кӗтӳç, Эпӗ Хамӑн сурӑхсене пӗлетӗп, Ман сурӑхсем те Мана пӗлеççӗ:

15. Атте Мана пӗлнӗ пек, Эпӗ те Аттене пӗлетӗп, сурӑхсемшӗн Эпӗ Хамӑн чунӑма паратӑп.

16. Манӑн урӑх сурӑхсем те пур, вӗсем ку картара мар, Манӑн вӗсене те илсе килмелле; вӗсем те Ман сасса илтӗç, вара пӗр кӗтӳ, пӗр Кӗтӳçӗ пулӗ.

17. Эпӗ Хамӑн чуна парса, ӑна каяллах илес тесе паратӑп, çавӑнпа Атте Мана юратать;

18. Ман чуна, Манран никам та туртса илмест, Эпӗ ӑна Хам паратӑп; Манӑн ӑна пама ирӗк пур, ӑна каялла илме те ирӗк пур; çак заповеде Эпӗ Хамӑн Аттерен илтӗм.

Халӑх хушшинче татах Христос пирки тавлашни

19. Çак сӑмахсем пирки Иудейсен хушшинче каллех тавлашу тухнӑ.

20. Вӗсенчен нумайӑшӗ каланӑ: ”Ӑна усал ернӗ, Вӑл ухмахланать, Ӑна мӗн итлетӗр”, — тенӗ.

21. Теприсем каланă: ”Ку сăмахсем усал ернĕ çын сăмахĕсем мар; суккăр çын куçне уçма усал пултарать-и?” — тенĕ.

22. Çавăн чух, Иерусалимре чиркĕве çĕнетнине асăнса тăвакан праçник çитнĕ, вăл хĕлле пулнă.

23. Иисус чиркӳре, Соломон пӳлĕмĕнче çӳренĕ.

24. Çавăнта Иудейсем Ăна сырса илсе каланă: ”Эсĕ хăçанччен пире иккĕлентерсе тăратăн? Эсĕ Христос пулсан, пире тӳрех кала”, — тенĕ.

25. Иисус вĕсене хирĕç каланă: ”Эпĕ сире каларăм, эсир ĕненместĕр; Эпĕ Атте ячĕпе тăвакан ĕçсем Ман çинчен пĕлтерсе тăраççĕ;

26. Çапах эсир ĕненместĕр, Эпĕ сире каланă пек, эсир Ман сурăхсем мар;

27. Ман сурăхсем, Манăн сасса итлеççĕ; Эпĕ те вĕсене пĕлетĕп, вĕсем Ман хыçран пыраççĕ,

28. Эпĕ вĕсене ĕмĕрлĕх пурнăç паратăп, вĕсем ĕмĕрех вилмĕç, Ман алăран вĕсене никам та туртса илеймест;

29. Атте вĕсене Мана панă, Вăл пуринчен те аслă, Ман Атте аллинчен вĕсене никам та туртса илме пултараймасть:

30. Эпĕ те, Атте те — пĕр”, — тенĕ.

31. Çавăнта Иудейсем, Ăна персе вĕлерес тесе татах чулсем илнĕ.

32. Иисус вĕсене каланă: ”Эпĕ сире Хамăн Атте хăвачĕпе ырă ĕçсем нумай туса кăтартрăм; вĕсенчен хăшĕншĕн эсир Мана чулпа персе вĕлересшĕн?” — тенĕ.

33. Иудейсем Ăна хирĕç каланă: ”Эпир Сана ырă ĕçшĕн чулпа персе вĕлересшĕн мар, Турра хурланăшăн тата Ху çын пулсан та, Хăвна Турă вырăнне хунăшăн персе вĕлересшĕн”, — тенĕ.

34. Иисус вĕсене каланă: "Сирĕн законăррта: Эпĕ каларăм: "Эсир турăсем, терĕм", — тесе çырман-и? *(Псал. 81:6)*

35. Туррăн сăмахне тытса тăракансене, эсир турăсем тесе каласан та Çыру пăсăлмасть пулсан, —

36. Мĕнле тата эсир Мана, Атте Хăй тасатса тĕнчене Янăскерне: "Эпĕ Турă Ывăлĕ "тенĕшĕн, эсĕ "Турра хурлатăн" — тетĕр?

37. Эпĕ Аттен ĕçĕсене тумастăп пулсан, ан ĕненĕр Мана;

38. Тăватăп пулсан, Мана ĕненмесен те Атте Ман ăшрине, Эпĕ те Унăн ăшĕнчине пĕлсе ĕненмешкĕн, Эпĕ тунă ĕçсене ĕненĕр", — тенĕ.

39. Çавăн чухне татах Ăна тытма май шыранă; анчах Вăл, вĕсем тытасран пăрăннă.

40. Вара Иисус каллех, Иордан леш енне, Иоанн малтан шыва кĕртнĕ вырăна кайса унта юлнă.

41. Нумайăшĕ Ун патне пырса каланă: "Иоанн пĕр хăват та тумарĕ; çапах та Иоанн Сан çинчен калани пурте чăн пулчĕ", — тенĕ.

42. Унта вара Иисуса нумайăшĕ ĕненнĕ.

11 - мĕш ГЛАВА

Лазарь вилĕмĕ тата ăна чĕртсе тăратни Христос-ĕмĕрлĕх пурнăç паракан

1. **МАРИЙĂПА** унăн аппăшĕ Марфа пурăнакан Вифани ялĕнче, Лазарь ятлă çын чирлĕ выртнă.

2. Çав Мария, Иисуса мирă сĕрсе, Унăн урине хăйĕн çӳçĕпе шăлакан Мария пулнă, чирлĕ Лазарь унăн пиччĕшĕ пулнă.

3. Лазарь йăмăкĕсем Иисус патне: "Эй, Вĕрентекен! Акă, Санăн юратнă çынну чирлĕ выртать", — тесе калама янă.

4. Çакна илтсен Иисус каланă: ”Ку чир вилĕм чирĕ мар, Турă мухтавне кăтартас чир, ун урлă Туррăн Ывăлĕ мухтава тухмалла”, — тенĕ.

5. Иисус Марфăна та, унăн йăмăкне те, Лазаре те юратнă.

6. Лазарь чирлĕ тенине илтсен, Иисус çав вырăнта тата икĕ кун пурăннă.

7. Çавăн хыççăн Вăл вĕренекенĕсене каланă: ”Атьăр, каллех Иудейăна каяр”, — тенĕ.

8. Вĕренекенĕсем Ăна каланă: ”Равви! *(вĕрентекен)* Иудейсем Сана чулпа персе вĕлерме шырани нумай пулать-и? Эсĕ татах унта каятăн”, — тенĕ.

9. Иисус каланă: ”Пĕр кунра вуникĕ сехет мар-и? Кăнтăрла çӳрекен такăнмасть, мĕншĕн тесен вăл çак тĕнче çуттине курать;

10. Çĕрле çӳрекен такăнать, мĕншĕн тесен унпа пĕрле çутă çук”, — тенĕ.

11. Çакна каласан, кайран вĕсене каланă: ”Пирĕн Лазарь тус çывăрса кайнă, Эпĕ ăна вăратма каятăп”, — тенĕ.

12. Унăн вĕренекенĕсем каланă: ”Вĕрентекен! Вăл çывăрса кайнă пулсан сывалĕ”, — тенĕ.

13. Иисус Лазарь вилни çинчен каланă; анчах вĕсем, Вăл ахаль çывăрни çинчен калать пулĕ тесе шухăшланă.

14. Вара Иисус вĕсене тӳрех каланă:”Лазарь вилнĕ;

15. Ĕнтĕ сирĕншĕн савăнатăп, Эпĕ унта сире ĕнентересшĕн каймарăм; атьăр, каяр ун патне”, — тенĕ.

16. Йĕкĕреш текен Фома вĕренекенсене çавăн чух каланă: ”Атьăр, унпа пĕрле эпир те кайса вилер”, — тенĕ.

17. Иисус пыриччен, Лазарь тăвата кун тупăкра выртнă.

18. Вифани ялӗ, Иерусалим ҫывӑхӗнче пӗр вун-
пилӗк стадийӑра пулнӑ.
19. Пиччӗшӗшӗн хуйхӑракан Марфӑпа Марийӑ-
на лӑплантарма — Иудейсенчен нумайӑшӗ пынӑ.
20. Иисус килет тенине илтсен, Марфа Ӑна хи-
рӗҫ кайнӑ; Мария килне ларса юлнӑ.
21. Ҫавӑн чух Марфа Иисуса каланӑ: ”Эй, Ӗрен-
текен! Эсӗ кунта пулнӑ пулсан, пиччем вилмен
пулӗччӗ;
22. Ҫапах та эпӗ пӗлетӗп, Эсӗ Турӑран кирек мӗн
ыйтсан та, Турӑ Сана паратъ”, — тенӗ.
23. Иисус ӑна каланӑ: ”Санӑн пиччӳ чӗрӗлсе тӑ-
рӗ”, — тенӗ.
24. Марфа Ӑна каланӑ: ”Пӗлетӗп, юлашки кун
вилнӗ ҫынсем чӗрӗлсе тӑнӑ чух, чӗрӗлсе тӑрӗ вӑл”.
— тенӗ.
25. Иисус ӑна каланӑ: ”Чӗртсе тӑратакан та, чӗ-
рӗлӗх пурнӑҫ паракан та Эпӗ; Мана ӗненекен вилсен
те чӗрӗлӗ;
26. Мана ӗненсе пурӑнакан кирек кам та ӗмӗр
вилмӗ. Ҫавна ӗненетӗн-и?” — тенӗ.
27. Марфа Ӑна каланӑ: ”Ҫапла, Ӗрентекен! Эпӗ
пӗлетӗп, Эсӗ тӗнчене килнӗ Туррӑн Ывӑлӗ Христос”,
— тенӗ.
28. Ҫакна каласан, Марфа кайнӑ та хӑйӗн йӑмӑк-
не Марийӑна вӑрттӑн чӗнсе каланӑ: ”Ӗрентекен
кунта сана чӗнет”, — тенӗ.
29. Мария, ҫавна илтсенех васкаса тӑнӑ та, Ун пат-
не кайнӑ.
30. Иисус ун чух яла кӗмен пулнӑ, Хӑйне Марфа
хирӗҫ тухнӑ вырӑнта Вӑл тӑнӑ.
31. Пӳртре Марийӑна лӑплантарса ларакан Иудей-
сем, вӑл васкаса тӑрса тухса кайнине курсан, пиччӗ-
шне пытарнӑ тупӑк патне йӗме каять пулӗ тесе, ун

хыççăн кайнă.

32. Мария, Иисус тăракан вырăна пырсан Ăна курнă та, Ун ури умне ӳксе, Ăна каланă: "Эй, Вĕрентекен! Эсĕ кунта пулнă пулсан, пиччем вилмен пулĕччĕ", — тенĕ.

33. Вăл йĕнине тата унпа пĕрле пынă Иудейсем те йĕнине курсан, Иисус Хăй те чĕререн хурланса пăлханнă.

34. Вара каланă: "Эсир ăна ăçта пытарнă?" — тенĕ. Лешсем каланă: "Эй, Вăрентекен! Пырса пăхсам", — тенĕ.

35. Иисусăн куççулĕ тухнă.

36. Çавăн чух Иудейсем каланă: "Пăхăр-ха, Вăл ăна мĕнле юратнă!" — тенĕ.

37. Вĕсенчен хăшĕ-пĕрисем каланă: "Суккăр çыннăн куçне уçнăскер, Ку çакна та вилмелле мар тума пултарайман пулĕччĕ-ши?" — тенĕ.

38. Иисус вара хăйĕн ăшĕнче хуйхăрса шăтăк патне пынă; çав шăтăк ту айккинче пулнă, ăна чулпа хупласа хунă.

39. Иисус каланă: "Чулне илĕр", — тенĕ. Вилнĕ Лазарĕн йăмăкĕ Марфа Ăна каланă: "Эй, Вĕрентекен! Ăна тупăка хуни тăватă кун; ĕнтĕ виле шăрши те кĕрет", — тенĕ.

40. Иисус ăна каланă: "Ĕненетĕн пулсан, Туррăн мухтавне курăн тесе, Эпĕ сана каламарăм-и?" — тенĕ.

41. Унтан вилнĕ çын выртакан шăтăк умĕнчи чула илнĕ. Иисус вара пĕлĕт çинелле пăхса каланă: "Эй, Аттем! Эсĕ Мана илтнĕшĕн Сана тав тăватăп;

42. Эсĕ Мана яланах илтессине Эпĕ пĕлетĕп; çакна Эпĕ, кунта тăракан халăхшăн, Мана Эсĕ янине вĕсем ĕненччĕр, тесе каларăм".

43. Çакна каласан, Вăл хытă сасăпа чĕнсе каланă: "Лазарь! Тух", — тенĕ.

44. Вара вилнĕ çын аллисене те, урисене те пирпе чĕркенипех тата питне тутăрпа çыхнипех тухнă. Иисус вĕсене каланă: "Салтса ярăр ăна, утса пытăр", — тенĕ.

45. Çавăн чухне Иисус хăват тунине курсан, Мария патне пынă Иудейсем нумайăшĕ Ăна ĕненнĕ;

46. Вĕсенчен хăшĕ-пĕрисем фарисейсем патне кайса, Иисус мĕн тунине вĕсене каласа панă.

47. Вара пуп-пуçлăхĕсемпе фарисейсем пуху пуçтарса каланă: "Мĕн тумалла пирĕн? Çак Çын питĕ нумай хăватсем тăвать;

48. Ăна çаплах хăварсан, пурте Ăна ĕненĕç, вара Рим çыннисем килсе пирĕн çĕре те, халăха та хăйсен аллине илĕç", — тенĕ.

49. Вĕсенчен пĕри, çав çул пуп-пуçлăхĕ пулса тăракан Каиафа вĕсене каланă: "Эсир нимĕн те пĕлместĕр;

50. Пĕтĕм халăх пĕтиччен, пуриншĕн те пĕр çын вилни пирĕншĕн аванрах пулĕ тесе те шухăшламастăр", — тенĕ.

51. Çакна вăл хăйĕнчен каламан, çав çул пуп-пуçлăхĕ пулса тăнă тăрăх, Иисус халăхшăн вилессине,

52. Халăхшăн анчах мар, Туррăн саланса кайнă ачисене те *(Еврей халăхне)* пĕр çĕре пухасшăн вилессине вăл малтанах каласа хунă.

53. Çав кунран вĕсем Иисуса вĕлерме калаçса татăлнă.

54. Çавăнпа Иисус Иудейсен хушшинче курăнса çӳремен, унтан вара пушхир çывăхĕнчи çĕршыва, Ефраим ятлă хулана кайса, Хăйĕн вĕренекенĕсемпе çавăнта юлнă.

55. Иудейсен Пасха праçникĕ çывхарса килнĕ, нумайăшĕ пĕтĕм çĕршывран Пасха праçникĕ умĕн Иерусалиме тасалма пынă.

56. Çавăн чух вĕсем Иисуса шыранă, чиркӳре тăнă чух пĕр-пĕрне каланă: "Эсир мĕнле шухăшлатăр, Вăл праçнике килмĕ-ши?" — тенĕ.

57. Пуп-пуçлăхĕсемпе фарисейсем Иисуса тытасшăн пулса, кам та пулин Вăл ăçтине пĕлсен, хăйсене пырса калама хушнă.

12 - мĕш ГЛАВА

Христос Хăйĕн вĕренекенĕсемпе Вифанире каçхи апат туни

1. **ПАСХА** праçникĕ çитичченултă кун малтан Иисус Хăй вилĕмрен чĕртсе тăратнă Лазарь пурăнакан Вифани ялне пынă.

2. Унта Ăна валли каçхи апат хатĕрленĕ, Марфа вĕсемшĕн ĕçлесе çӳренĕ, Лазарь Иисуспа ларакансен хушшинче пулнă.

3. Мария пĕр кĕренке хаклă йышши таса нард çăвĕ *(мира)* илнĕ те, Иисусăн урисене сĕрсе, хăйĕн çӳçĕпе Унăн урисене шăлнă; вара пĕтĕм пӳрте мира шăрши сарăлнă.

4. Çавăн чух Унăн вĕренекенĕсенчен пĕри, Иисуса тытса паракан Симон ывăлĕ Иуда Искариот каланă:

5. "Ку мирăна виççĕр динарие сутса, укçине мĕншĕн чухăнсене валеççе памалла марччĕ?" — тенĕ.

6. Вăл çавна чухăнсемшĕн тăрăшса каламан, хăй вăрă пулнă пирки каланă; ун çумĕнче укçа арчи пулнă, çав арчана янă укçасене вăл йăтса çӳренĕ.

7. Иисус каланă: "Ан тивĕр ăна, ку çăва вăл Мана пытарас кун валли усранă;

8. Чухăнсем сирĕн яланах пулĕç, Эпĕ яланах пулмăп", — тенĕ.

9. Иудейсенчен нумайăшĕ Вăл унта тенине пĕ-

лсен, Иисус патне анчах мар, Вăл вилĕмрен чĕртсе тăратнă Лазаре те курасшăн пынă.

10. Пуп-пуçлăхĕсем вара Лазаре те вĕлерме калаçса татăлнă.

11. Мĕншĕн тесен ăна пула Иудейсенчен нумайăшĕ пырса Иисуса ĕненнĕ.

Христос Иерусалиме чаплăн пырса кĕни

12 Тепĕр кунне темĕн чухлĕ халăх, Иисус Иерусалиме килет тенине илтсен,

13. Пальма турачĕсем илнĕ те, Ăна хирĕç тухса: "Осанна! Турă ячĕпе Килекен Израиль Патши мухтавлă!" — тесе кăшкăрса пынă.

14. Иисус çамрăк ашак тупса, ун çине утланса ларнă, Çырура Ун çинчен çапла çырнă:

15. "Эй, Сион хĕрĕ, ан хăра! Акă санăн Патшу çамрăк ашак çине ларса килет" *(Захар. 9:9)*.

16. Унăн вĕренекенĕсем çакна малтан ăнланман; Иисус çинчен малтанах çапла çырнине, çакна хăйсем Уншăн тунине, Иисус мухтава тухсан тин вĕсем астуса илнĕ.

17. Çакăн умĕн Иисуспа пĕрле çӳренĕ халăх, Вăл Лазаре тупăкран чĕнсе кăларса, ăна вилĕмрен чĕртсе тăратнине каласа кăтартнă;

18. Çав хăвата Иисус тунине илтсе, халăх Ăна хирĕç тухнă.

19. Фарисейсем хăйсен хушшинче калаçнă: "Куратăр-и, нимĕн те тăваймастпăр? Пĕтĕм тĕнче Ун хыççăн каять", — тенĕ.

Христос каллех Хăйĕн вилĕмĕ çинчен пĕлтерсе калани

20. Турра пуççапма праçнике пынисен хушшинче хăшĕ-пĕрисем Еллинсем пулнă;

21. Вĕсем Филипп патне пырса (вăл Галилейăри Вифсаида хулинчен пулнă) унран: "Ырă çын, пирĕн Иисуса курас килет", — тенĕ.

22. Филипп çавна Андрее кайса каланă; кайран вара Андрейпе Филипп çавăн çинчен Иисуса каланă.

23. Иисус вĕсене хирĕç каланă: "Этем Ывăлĕн мухтава тухас вăхăт çитрĕ ĕнтĕ.

24. Чăн-чăнах калатăп сире, тулă пĕрчи çĕр çине ӳксе çĕрсе шăтмасан, пĕр пĕрчĕ халлĕнех юлать; çĕрсе шăтса тухсан, нумай пĕрчĕ пултарать.

25. Хăйĕн чунне юратакан, ăна çухатĕ; ку тĕнчере хăйĕн чунне курайман çын, ăна ĕмĕрлĕх пурнăç валли усрĕ.

26. Ман ирĕке тăвакан, Ман хыçран пытăр, Эпĕ ăçта пулăп, Манăн чура та çавăнта пулĕ; Ман ирĕке тăвакана Манăн Аттем хисеплĕ.

27. Манăн чунăм тăвăрланса çитрĕ ĕнтĕ, Эпĕ мĕн калам-ши? Эй, Аттем! Çак сехетрен хăтарсам Мана! Анчах Эпĕ çак сехетшĕн килнĕ.

28. Эй, Аттем! Хăвăн ятна мухтава кăлар", — тенĕ. Çав вăхăтра пĕлĕтрен: "Кăлартăм тата кăларăп", — — тенĕ сасă илтĕннĕ.

29. Çавăнта тăракан халăх çав сасса илтсен: "Ку аслати", — тенĕ. Теприсем тата каланă: "Ăна Ангел каларĕ", — тенĕ.

30. Иисус çавна хирĕç каланă: "Ку сасă Маншăн пулмарĕ, халăхшăн пулчĕ;

31. Халĕ çак тĕнчене суд пулать, çăк тĕнче пуçлăхне халь хăваласа кăларĕç,

32. Эпĕ çĕр çинчен çĕкленсен, пурне те Хам пата пуçтарăп", — тенĕ.

33. Çакна Вăл, Хăй мĕнле вилĕмпе вилессине пĕлтерсе каланă.

Халăх хушшинче икĕ тĕрлĕ калаçни: пĕрисем ĕненнĕ, теприсем ĕненмен

34. Халăх Ăна каланă: "Христос ĕмĕрех тăмалла тенине эпир законра илтнĕ; мĕнле тата Эсĕ, Этем Ывăлĕн çӳле çĕкленмелле тетĕн? Этем Ывăлĕ кам Вăл?" — тенĕ.

35. Вара Иисус вĕсене каланă: "Сирĕнпе пĕрле çутă тата кăшт анчах тăрĕ; çутă пур чухне çӳрĕр, сире тĕттĕм хупласа ан илтĕр, тĕттĕмре çӳрекен хăй ăçта кайнине те пĕлмест;

36. Çутă хăвăрпа пĕрле чух çутта ĕненĕр, вара çутă ывăлĕсем пулăр", — тенĕ. Çакна каласан, Иисус вĕсем патĕнчен кайса курăнми пулнă.

37. Вăл вĕсен умĕнче темĕн чухлĕ хăват тунă, çапах та вĕсем Ăна ĕненмен.

38. Çапла вара Исаий пророк калани çитнĕ; вăл каланă: "Эй, Турă! Пирĕнтен илтнине кам ĕненĕ? Туррăн хăвачĕ кама уçăлĕ?" *(Ис. 53:1)*

39. Исаий пророк каланă пек, вĕсем ĕненесшĕн те пулман. вăл татах каланă:

40. "Çак халăх хăйĕн куçне суккăрлатрĕ, чĕрине хытарчĕ, куçĕпе те курмасть, чĕрипе те ăнланса илмест, хăйсене сыватма Ман еннелле те çаврăнасшăн мар" *(Ис. 9:6—10)*.

41. Исаий çак сăмахсене Туррăн мухтавне курсан, Ун çинчен пĕлтерсе каланă.

42. Çапах пуçлăхсем хушшинчен те нумайăшĕ Иисуса ĕненнĕ, анчах хăйсене фарисейсем синагогаран

уйăрса ан яччăр тесе, хăйсем ĕненнине палăртман;

43. Мĕншĕн тесен вĕсем этем мухтавне Туррăн мухтавĕнчен ытла юратнă.

44. Иисус хытă сасăпа каланă: ”Мана ĕненекен Мана мар, Мана Яракана ĕненет;

45. Мана куракан та Мана Яракана курать.

46. Эпĕ çутă, Мана ĕненекен пĕри те тĕттĕмре ан юлтăр тесе, Эпĕ тĕнчене килтĕм.

47. Ман сăмаха илтсен те, Мана ĕненмен çынна Эпĕ айăпламастăп: мĕншĕн тесен Эпĕ тĕнчене айăплама килмен, çăлма килнĕ.

48. Мана ĕненмен тата Ман сăмахсене йышăнман çыншăн хăйĕн айăплакан пур: юлашки кун ăна Эпĕ калакан сăмах айăплĕ;

49. Мĕншĕн тесен Эпĕ Хамран каламарăм, Мана Яракан Атте каларĕ, мĕн каламаллине тата мĕнле каламаллине Вăл Мана хушрĕ;

50. Эпĕ пĕлетĕп, Вăл хушса калани ĕмĕрлĕх пурнăç парать. Çавăнпа Эпĕ кирек мĕн каласан та, Атте хушнă пек калатăп”.

ИОАНН ÇЫРНӐ ТАСА ЕВАНГЕЛИЙĔН

Иккĕмĕш пайĕ

Христос Хӑйĕннисемшĕн ĕçлени

13-мĕш главаран 17-мĕш главана çитиччен

Турра ĕненекенсем, хӑйсене çак тĕнче курайманӑр хӑвалани çине пӑхмасӑр, хӑйсен пурнӑçĕнче юратупа килĕшӳ кӳрсе тӑраççĕ.

Çак 13-мĕш главаран 17-мĕш главана çитиччен, ĕненекен çыншӑн ырлӑхлӑ тата телейлĕ пурнӑç Христосран илме, çичĕ тĕрлĕ май пур:

1) Ĕненекен çыннӑн "тусанлӑ çул" çинче утнӑ чух, Турӑран уйрӑлса çухатнӑ çыхӑнӑва çĕнĕрен çирĕплетсе пиллĕх илме, хӑйĕн "урисене çутарма" яланах Христос патне пымалла (13-мĕш гл 5 ст. вулӑр).

2) Ĕненекен çынсен пĕр-пĕрне юратса пурӑнмалла (13:34).

3) Ĕненекен çыннӑн, кашни кун Атте Турра тата Унӑн Ывӑлне Христоса ĕненнине çирĕплетмелле; чĕрери канӑçлӑх çавӑнтан килет (14:1).

4) Ĕненекен çыннӑн кашни кун Христос ӑшĕнче пулмалла, унсӑрӑн ырӑ çимĕç паракан пурнӑç пулма та пултараймасть! (15-мĕш глава). Эпир Христос хушнине туса тӑни, Ун "ӑшĕнче" пулнине пĕлтерет (15:10).

5) Турӑ, Хӑйне ĕненекенсемшĕн Лӑплантаракан янӑ: Вӑл Чӑнлӑх, Святой Сывлӑш (14:16—25; 16:1—15).

6) Ĕненекен çыннӑн, яланах Христос ячĕпе Турра кĕлĕ тумалла (14:13—14; 15:17; 16:23—24).

7) Христос çĕр çинче чух мĕнле Хăйĕн вĕренекенĕсемшĕн кĕлĕ тунă, çавăн пекех халĕ те, Хăйне ĕненекенсемшĕн Атте Турă умĕнче пĕр чарăнмасăр кĕлĕ тунине пĕлме парать (17. гл вулăр).

13 - мĕш ГЛАВА

Иисус вĕренекенĕсен урисене çуни

1. **ПАСХА** праçникĕ умĕн Иисус Хăй çак тĕнчерен Ашшĕ патне куçмалли вăхăт çитнине пĕлсе, Хăйĕн тĕнчере пурăнакан вĕренекенĕсене юратса, вĕсене вĕçне çитичченех юратнине ĕçпе кăтартнă.

2. Каçхи апат тунă вăхăтра, шуйттан Симон ывăлĕ Иуда Искариот чĕрине Иисуса тытса пама шухăш кĕртсен,

3. Иисус, Ашшĕ пурне те Ун аллине панине пĕлсе тата Вăл Турă патĕнчен аннине, Турă патне каяссине пĕлсе,

4. Апат тунă çĕртен тăрса çиелти тумтирне хывнă та, алшăлли илсе пилĕкне çыхнă;

5. Унтан çăвăнмалли савăта шыв янă та, вĕренекенĕсен урисене çуса, пилĕкне çыхнă алшăллипе шăлма пуçланă.

6. Петр текен Симон патне çитсен, лешĕ Ăна каланă: "Эй, Вĕрентекен! ман урасене Санăн çумалла-и?" — тенĕ.

7. Иисус ăна хирĕç каланă: "Эпĕ мĕн тунине эсĕ халь пĕлместĕн, кайран ăнланса илĕн", — тенĕ.

8. Петр Ăна каланă: "Ман урасене Эсĕ ĕмĕрне те çăваймăн", — тенĕ. Иисус ăна хирĕç каланă:

”Сана Эпĕ çумасан, Манпа пĕрле пая кĕреймĕн”, — тенĕ.

9. Петр текен Симон Ăна каланă: ”Эй, Вĕрентекен! апла пулсан, урасене анчах мар алăсене те, пуçа та çу”, — тенĕ.

10. Иисус ăна каланă: ”Çăвăнса тасалнă, çыннăнне урисене анчах çумалла, мĕншĕн тесен вăл пĕтĕмпех таса; эсир те таса, анчах пурте мар”, — тенĕ.

11. Вăл Хăйне тытса паракана пĕлнĕ, çавăнпа эсир пурте таса мар тесе каланă.

12. Вĕсен урисене çуса пĕтерсен, Хăйĕн тумтирне тăхăннă та каллех çиме ларса вĕсене каланă: ”Эпĕ сире мĕн тунине эсир ăнлантăр-и?

13. Эсир Мана Вĕрентекен тата Пуçлăх тетĕр, çавна тĕрĕс калатăр, Эпĕ чăнах та Çавă.

14. Эпĕ сирĕн Вĕрентекенĕр тата Пуçлăхăр пулсан та сирĕн урăрсене çурăм, апла пулсан, сирĕн те пĕр-пĕрин урисене çумалла:

15. Эпĕ сирĕншĕн тунă пек эсир те тăвăр тесе, Эпĕ сире тĕслĕх кăтартса патăм.

16. Чăн-чăнах калатăп сире: чура хăйĕн хуçинчен аслă мар, хуша янă çын та хăйне хуша яраканран аслă мар.

17. Çавна пĕлсе, туса тăрсан, эсир телейлĕ.

18. Пурин çинчен те сире каламастăп: Хам суйласа илнисене Эпĕ пĕлетĕп. Çыру çинче çырни вырăна килчĕ ĕнтĕ: ”Манпа пĕрле çăкăр çиекен, Мана хирĕç урине çĕклерĕ” *(Псал. 40:10)*

19. Çав ĕç пулса çитсен, Ку чăнах та Эпĕ иккенне ĕненччĕр тесе, сире халех каласа паратăп.

20. Чăн-чăнах калатăп сире: Эпĕ кама яратăп, çавна йышăнакан Мана йышăнать; Мана йышăнакан, Мана Яракана йышăнать”, — тенĕ.

Иисус, вӗренекенӗсенчен пӗри, Хӑйне тытса парасси ҫинчен пӗлтерни

21. Ҫакна каласан, Иисусӑн кӑмӑлӗ хуҫӑлнӑ, Вӑл вара каланӑ: "Чӑн-чӑнах калатӑп сире, сирӗнтен пӗри Мана тытса парӗ", — тенӗ.

22. Ҫавӑн чух вӗренекенӗсем Вӑл кам ҫинчен каланине пӗлмесӗр, пӗр-пӗрин ҫинелле пӑхкалама пуҫланӑ.

23. Унӑн вӗренекенӗсенчен пӗри, Иисус юратаканни, Иисусӑн кӑкӑрӗ ҫумӗнче ларнӑ;

24. Петр текен Симон, ҫавна кам ҫинчен каланине ыйтса пӗлме, ӑна паллӑ туса кӑтартнӑ.

25. Вӑл, Иисусӑн кӑкӑрӗ ҫумне тӗртӗнсе, Ӑна каланӑ: "Вӗрентекен! Кам вӑл?" — тенӗ.

26. Иисус каланӑ: "Ҫӑкӑр татӑкне Эпӗ кама пуҫса парӑп, ҫавӑ", — тенӗ. Вара ҫӑкӑр татӑкне пуҫса, Симон ывӑлне Иуда Искариота панӑ.

27. Ҫав татӑк хыҫҫӑн Иуда ӑшне шуйттан кӗнӗ. Унтан Иисус ӑна каланӑ: "Мӗн тӑвас тетӗн, часрах ту", — тенӗ.

28. Вӑл ӑна мӗншӗн ҫапла каланине, унта ларакансенчен нихӑш те ӑнланса илеймен.

29. Иудӑра укҫа арчи пулнӑ, ҫавӑнпа хӑшӗсем: "Иисус ӑна, праҫнике хамӑр валли мӗн кирлине е ыйткалакансене мӗн те пулин пама хушать пулӗ" — тесе шухӑшланӑ.

30. Вӑл татӑкне илсенех тухса кайнӑ; ун чух каҫ пулнӑ. Вӑл тухса кайсан,

31. Иисус каланӑ: "Паян Этем Ывӑлӗ мухтава тухрӗ, Ун урлӑ Турӑ та мухтава тухрӗ;

32. Турӑ Ун урлӑ мухтава тухрӗ пулсан, Турӑ та Ӑна мухтава кӑларӗ, часах Ӑна мухтава кӑларӗ.

33. Ачасем! Манӑн сирӗнпе пӗрле нумай пулма-

лла мар ĕнтĕ: эсир Мана шырăр. Эпĕ Иудейсене каланă пек, Эпĕ каякан çĕре эсир пыраймăр тесе, халĕ сире те калатăп.

34. Сире çĕнĕ заповедь паратăп, пĕр-пĕрне юратăр; Эпĕ сире юратнă пек, эсир те пĕр-пĕрне юратăр;

35. Пĕр-пĕрне юрататăр пулсан, эсир Манăн вĕренекенсем иккенне пурте пĕлĕç".

Иисус, Петр Унран тунасси çинчен пĕлтерсе калани

36. Петр текен Симон Ăна каланă: "Вĕрентекен! Эсĕ ăçта каятăн?" — тенĕ. Иисус ăна хирĕç каланă: "Эпĕ каяс çĕре, эсĕ халь Ман хыççăн пыраймăн, кайран Ман хыçран пырăн", — тенĕ.

37. Петр Ăна каланă: "Вĕрентекен! Сан хыççăн эпĕ мĕншĕн халь пыраймăп? Эпĕ Саншăн хамăн чуна та паратăп", — тенĕ.

38. Иисус ăна хирĕç каланă: "Маншăн хăвăн чунна та парăн-и? Чăн-чăнах калатăп сана: автан авăтиччен, эсĕ Манран виçĕ хут тунăн", — тенĕ.

14 - мĕш ГЛАВА

"Сирĕн чĕрĕрсем ан хăраччăр..."

1. **СИРĔН** чĕрĕрсем ан хăраччăр; Турра ĕненĕр, Мана та ĕненĕр.

2. Манăн Атте çуртĕнче вырăн нумай; апла пулмасан, Эпĕ сире каланă пулăттăм. "Эпĕ сирĕн валли вырăн хатĕрлеме каятăп".

3. Кайсан вара, сирĕн валли вырăн хатĕрлĕп те каллех килсе, эсир те Манпа пĕрле пулăр тесе, сире Хам патăма илсе кайăп.

4. Эпĕ ăçта каяссине эсир пĕлетĕр, çулне те пĕлетĕр", — тенĕ.

5. Фома Ăна каланă: "Вĕрентекен! Эсĕ ăçта каяссине эпир пĕлместпĕр; тата çулне мĕнле пĕлме пултарăпăр?" — тенĕ.

6. Иисус ăна каланă: "Çул та, чăнлăх та, чĕрĕлĕх паракан та Эпĕ; Ман урлă пымасан, Манăн Атте патне никам та пыраймĕ;

7. Эсир Мана пĕлнĕ пулсан, Манăн Аттене те пĕлнĕ пулăттăр; паянтан ĕнтĕ пĕлетĕр Ăна, куртăр та Ăна", — тенĕ.

8. Филипп Ăна каланă: "Вĕрентекен! Аçуна кăтарт та, çитĕ вара пире", — тенĕ.

9. Иисус ăна каланă: "Филипп, Эпĕ сирĕнпе мĕн чухлĕ пурăнтăм, çапах эсĕ Мана пĕлместĕн-и? Мана куракан Аттене те курнă; мĕнле тата эсĕ: "Аçуна кăтарт пире?" — тесе калатăн.

10. Эпĕ Атте ăшĕнчине, Атте те Ман ăшрине эсĕ вара ĕненместĕн-и? Эпĕ сире калакан сăмахсене Хамран каламастăп; Ман ăшра тăракан Атте, Вăл çак ĕçсене тăвать.

11. Мана ĕненĕр, Эпĕ Атте ăшĕнче, Атте те Ман ăшра; апла мар пулсан, Мана ĕçсем тунинчен ĕненĕр.

12. Чăн-чăнах калатăп сире: Мана ĕненекен, Эпĕ тăвакан ĕçсене те тăвĕ, çавсенчен те ытларах тăвĕ; мĕншĕн тесен Эпĕ Хамăн Атте патне каятăп.

13. Ман ятпа эсир Аттерен кирек мĕн ыйтсан та, Аттем Ывăлĕ урлă мухтава тухтăр тесе, Эпĕ эсир ыйтнине тăвăп;

14. Ман ятпа эсир мĕн ыйтсан та, Эпĕ çавна тăвăп.

15. Мана юрататăр пулсан, Ман заповедьсене тытса тăрăр.

Святой Сывлăша çĕр çине ярасси çинчен калани

16. Эпĕ Аттене тархаслăп та сире валли урăх Лăплантаракан ярĕ, Вăл сирĕнпе ĕмĕрех пулĕ,

17. Вăл чăнлăх Сывлăшĕ, тĕнче Ăна йышăнма пултараймасть, мĕншĕн тесен Ăна курмасть, пĕлмест те Ăна; эсир Ăна пĕлетĕр, Вăл сирĕнпе пĕрле, малашне те сирĕн ăшăрта пулĕ.

18. Сире тăлăха хăвармăп; сирĕн пата килĕп.

19. Вăхăт нумай юлмарĕ ĕнтĕ, Мана тĕнче урăх кураймĕ; эсир Мана куратăр, мĕншĕн тесен Эпĕ чĕрĕ, эсир те чĕрĕ пулатăр.

20. Çав кун эсир, Эпĕ Атте ăшĕнчине, эсир Ман ăшрине, Эпĕ те сирĕн ăшăртине пĕлĕр.

21. Кам Ман заповедьсене асра тытса вĕсене пурнăçласа тăрать, вăл Мана юратать; кам Мана юратать, çавна Манăн Аттем те юратĕ; Эпĕ те ăна юратса, Хам Ăна курăнăп", — тенĕ.

22. Иуда (Искариот мар) Ăна каланă: "Вĕрентекен! Мĕншĕн вара Эсĕ Хăвна тĕнчене мар, пире кăтартасшăн?" — тенĕ.

23. Иисус ăна хирĕç каланă: "Кам Мана юратать, вăл Ман сăмаха тытса тăрĕ; ăна Манăн Атте те юратĕ, Эпир вара ун патне пырса, ун ăшĕнче Хамăра пурăнмалли вырăн тăвăпăр.

24. Мана юратман çын Ман сăмахсене тытса тăмасть; эсир илтекен сăмах Манăн мар, вăл Мана Яракан Аттен сăмахĕ.

25. Çакна Эпĕ сире хăвăрпа пĕрле чух каларăм.

26. Атте Ман ятăмпа яма пулнă Лăплантаракан Святой Сывлăш, Эпĕ сире мĕн каланине пурне те пĕтĕмпех вĕрентсе çитерĕ, сире аса илтерĕ.

27. Канăçлăх хăваратăп сире, Хамăн канăçлăха сире паратăп; Эпĕ сире тĕнче панă пек памастăп. Сирĕн чĕрĕрсем ан пăлханччăр, ан хăраччăр.

28. Эпĕ сире:” Сирĕн патран кайăп, вара татах сирĕн пата килĕп” — тесе каланине эсир илтрĕр. Эсир Мана юрататăр пулсан: ”Эпĕ Атте патне каятăп” — тесе каланăшăн, эсир савăннă пулăттăр; мĕншĕн тесен Манăн Атте Манран аслă.

29. Акă ĕнтĕ, Эпĕ сире çавăн çинчен, вăл пулса çитсен эсир Мана ĕненĕр тесе, çавă пуличчен малтанах каласа патăм.

30. Ман сирĕнпе нумай калаçмалла мар ĕнтĕ, çак тĕнчен пуçлăхĕ килет; Манра унăн нимĕн те çук.

31. Эпĕ Аттене юрататăп, çавна тĕнчене пĕлтер есшĕн, Атте Мана хушнă пек тăватăп; тăрăр, каяр кунтан”.

15 - мĕш ГЛАВА

Христос ăшĕнче яланах пулма кирли

1. **ЭПĔ** чăн иçĕм çырли Аври, Манăн Атте-иçĕм çырли пахчи Хуçи;

2. Çырла пулман Ман туратăма, Вăл кирек хăшне те касса пăрахать; çырли пулаканнине, кирек хăшне те çырли тата нумайрах пултăр тесе тасатать.

3. Эсир ĕнтĕ, Эпĕ сире вĕрентсе каланă сăмах тăрăх тасалтăр.

4. Ман ăшăмра пулăр, Эпĕ те сирĕн ăшăрта пулăп. Турат хăйĕн аври çинче пулмасан, хăй тĕллĕн çырла ўстерейместь; Ман ăшра пулмасан, эсир те çавăн пекех пулатăр.

5. Эпĕ ҫырла Аври, эсир турачĕсем; кам Ман ăшра пулать, Эпĕ те ун ăшĕнче пулăп, вăл вара нумай ҫимĕҫ кӳрет; мĕншĕн тесен Мансăр пуҫне эсир нимĕн те тума пултараймастăр.

6. Ман ăшра пулмасан, турата касса пăрахнă пек кăларса пăрахĕҫ, вăл типсе кайĕ; ун пек туратсене пуҫтарса вутта пăрахаҫҫĕ те вĕсем ҫунса каяҫҫĕ.

7. Эсир Ман ăшра пулсан, Ман сăмахсем те сирĕн ăшăрта пулĕҫ; вара мĕн кирлине ыйтăр, пурте сире пулĕ.

8. Эсир нумай ҫимĕҫ *(усă)* кӳрсен, ҫавăн тăрăх Ман Аттем те мухтава тухĕ, эсир вара Манăн вĕренекенсем пулăр.

9. Атте Мана юратнă пек, Эпĕ те сире юратрăм; эсир те Эпĕ юратнă пек юратăр.

10. Эпĕ Атте хушнине туса тăтăм, ҫавăнпа Атте Мана юратать; эсир Эпĕ хушнине туса тăрсан, Эпĕ те сире юратса тăрăп.

11. Ҫакна Эпĕ сире, Ман савăнăҫ сирĕн ăшăрта пултăр, сирĕн савăнăҫăр ҫителĕклĕ пултăр тесе каларăм.

12. Эпĕ сире ҫакна тума хушатăп, Эпĕ сире юратнă пек, эсир те пĕр-пĕрне юратăр.

13. Ҫын хăйĕн тусĕшĕн, хăй чунне панинчен ытла урăх юрату ҫук.

14. Эпĕ хушнине туса тăрсан, эсир Манăн тусăмсем пулатăр.

15. Эпĕ сире чурасем тесе каламастăп ĕнтĕ, мĕншĕн тесен чура хăйĕн хуҫи мĕн тунине пĕлмест; Эпĕ сире Хамăн Аттерен мĕн илтнине пĕтĕмпех каласа патăм, ҫавăнпа тусăмсем тесе каларăм.

16. Эсир Мана суйласа илмен, Эпĕ сире суйласа илтĕм; эсир кайса усă кӳрсе ҫӳрĕр, эсир усă туни малалла пытăр тата Аттерен эсир Ман ятпа кирек мĕн ыйтсан та, Вăл сире патăр тесе, Эпĕ сире суй-

ласа хутăм.

”Тĕнче сире кураймасть пулсан...”

17. Эпĕ сире çакна тума хушатăп, эсир пĕр-пĕрне юратăр.

18. Тĕнче сире кураймасть пулсан, пĕлсе тăрăр, Мана сирĕнтен малтан курайми пулчĕ.

19. Эсир тĕнчерен пулнă пулсан, тĕнче хăйĕнне юратнă пулĕччĕ; эсир тĕнчерен пулман пирки, Эпĕ сире ку тĕнчерен суйласа илтĕм, çавăнпа сире тĕнче кураймасть.

20. Эпĕ сире: чура хăйĕн хуçинчен аслă мар, тесе каланă сăмаха астăвăр, Мана хăваларĕç пулсан, сире те хăвалĕç; Ман сăмаха тытса тăрсан, сирĕнне те тытса тăрĕç.

21. Çавсене пурне те сире Ман ятшăн тăвĕç, мĕншĕн тесен вĕсем Мана Яракана пĕлмеççĕ.

22. Эпĕ килсе вĕсене каламан пулсан, вĕсем çылăхсăр пулнă пулĕччĕç; халь ĕнтĕ хăйсен çылăхĕсенчен тӳрре тухаймаççĕ.

23. Мана курайман çын Манăн Аттене те кураймасть.

24. Эпĕ вĕсен хушшинче никам та тума пултарайман ĕçсене туса кăтартман пулсан, вĕсен çылăх пулмĕччĕ; халь ĕнтĕ çав ĕçсене курчĕç, çапах Мана та, Манăн Аттене те курайми пулчĕç.

25. Вĕсен законĕнче: ”Мана усăсăр курайми пулчĕç” — тесе çырни вырăна килчĕ. *(Псал. 68:5)*

26. Лăплантаракан чăнлăх Сывлăшĕ килсен, Вăл Ман çинчен пĕлтерсе тăрĕ, Эпĕ Ăна сирĕн çине Аттерен илсе ярăп, Вăл Аттерен тухать;

27. Эсир те Ман çинчен пĕлтерекенсем пулатăр,

мĕншĕн тесен эсир малтанах Манпа пĕрле.

16 - мĕш ГЛАВА

Тĕнче малашне те ĕненекенсене хăваласси çинчен Христос калани

1. **ÇАКНА** Эпĕ сире, эсир ан улталанăр тесе каларăм.

2. Сире синагогасенчен хăваласа кăларĕç; вахăт çитет ĕнтĕ, сире вĕлерекен кирек кам та, эпĕ Турра юрăхлă ĕç тăватăп тесе шухăшлĕ.

3. Вĕсем Аттене те, Мана та пĕлмен пирки çапла тăвĕç.

4. Çакна Эпĕ сире, çав вăхăт çитсен, Эпĕ çавăн çинчен каланине эсир аса илĕр тесе каларăм; малтан Эпĕ çавна Хам сирĕнпе пĕрле пулнăран каламарăм.

5. Халь ĕнтĕ, Эпĕ Хама Яракан патне каятăп, сирĕнтен пĕри те Манран: "Ăçта каятăн?" — тесе ыйтмасть.

6. Эпĕ сире çакна каланăран, сирĕн чĕрĕрсем хуйхăпа тулчĕç.

Святой Сывлăш ĕçĕсем

7. Эпĕ сире чăннине калатăп, Эпĕ кайсан сирĕншĕн аван пулĕ; мĕншĕн тесен Эпĕ каймасан, сирĕн пата Лăплантаракан килмĕ; кайсан, Эпĕ Ăна сирĕн пата ярăп.

8. Вăл килĕ те, тĕнче çылăхĕ çинчен, чăнлăх çинчен тата суд çинчен кăтартса тăрĕ:

9. Çылăх çинчен, Мана ĕненменнине;

10. Чăнлăх çинчен, Эпĕ Атте патне кайнине, Мана ĕнтĕ урăх кураймăр;

11. Суд çинчен, çак тĕнчен пуçлăхĕ айăпа юлнине.

12. Манăн сире каламалли татах нумай, анчах эсир халь пурне те вырнаçтараймăр.

13. Çав чăнлăх Сывлăшĕ килсен, сире пур чăнлăха та вĕрентĕ; Вăл Хăйĕнчен каламĕ, мĕн илтнине калĕ, малашне мĕн пуласине те сире пĕлтерĕ.

14. Вăл мухтава кăларĕ Мана, мĕншĕн тесен Вăл Ман ĕçсене туса сире пĕлтерĕ.

15. Аттен мĕн пурри, пурте Манăн; çавăнпа Эпĕ сире, Вăл Ман ĕçсенех туса сире пĕлтерĕ тесе каларăм.

Иисус вĕренекенĕсене Хăй çĕр çинчен каясси çинчен пĕлтерни

16. Часах эсир Мана кураймăр, кайран каллех Мана курăр; мĕншĕн тесен Эпĕ Атте патне каятăп", — тенĕ.

17. Çавăнта Унăн вĕренекенĕсенчен хăшпĕрисем пĕрне-пĕри каланă:" Мĕн калать Вăл пире, часах Мана кураймăр, кайран каллех курăр, Эпĕ Атте патне каятăп тет?"

18. Вĕсем татах каланă: "Мĕн калать вара Вăл, часах тесе?" Пĕлместпĕр, тем калать?" — тенĕ.

19. Хăйĕнчен мĕн ыйтассине пĕлсе, Иисус вĕсене каланă: "Эсир пĕр-пĕринчен: "часах Мана кураймăр, кайран каллех курăр" — тесе Эпĕ калани çинчен ыйтатăр-и?

20. Чăн-чăнах калатăп сире; эсир ĕсĕклесе йĕрĕр, хурланса макăрăр, тĕнче ун чухне савăнĕ; эсир хуйхăллă пулăр, çапах та эсир хуйхăрни савăнăçпа тулĕ.

21. Арăм çăмăлланнă чух асапланать, мĕншĕн те-

сен унăн вăхăчĕ çитнĕ; ачине çуратсан, тĕнчере çын çуралнăшăн савăннипе хăй асап курнине манса каять.

22. Çавăн пек эсир те халĕ хуйхăпа тулнă, анчах эпĕ сире каллех курăп, вара сирĕн чĕрĕрсем савăнса кайĕç, сирĕн савăнăçăра сирĕнтен никам та туртса илеймĕ.

23. Çав кун вара эсир Манран нимĕн çинчен те ыйтмăр. Чăн-чăнах калатăп сире, Аттерен эсир Ман ятпа кирек мĕн ыйтсан та, Вăл сире парĕ.

24. Ку таранччен эсир Ман ятпа нимĕн те ыйтмарăр; ыйтăр, ыйтсан илĕр, сирĕн савăнăçăр çителĕклĕ пултăр.

25. Халиччен Эпĕ сире юптарullă каларăм; вăхăт çитет ĕнтĕ, ун чух сире юптарullă каламăп, Атте çинчен сире тӳррипе каласа пĕлтерĕп.

26. Çав кун эсир Ман ятăмпа ыйтăр; Эпĕ сире, Аттерен сирĕншĕн ыйтăп тесе каламастăп:

27. Атте сире Хăй юрататъ, мĕншĕн тесен эсир Мана юратрăр тата Эпĕ Атте патĕнчен килнине те ĕнентĕр.

28. Эпĕ Атте патĕнчен анса тĕнчене килтĕм; каллех тĕнчене хăварса Атте патне каятăп", — тенĕ.

29. Унăн вĕренекенĕсем Ăна каланă: "Акă халь Эсĕ тӳрриpex калатăн, пĕртте юптарullă каламастăн;

30. Халь ĕнтĕ куратпăр, Эсĕ пурне те пĕлетĕн, Хăвăнтан кам та пулин ыйтни Сана кирлĕ мар; çавăнпа ĕнтĕ, Эсĕ Турă патĕнчен анса килнине ĕненетпĕр", — тенĕ.

31. Иисус вĕсене хирĕç каланă: "Халĕ ĕненетĕр?

32. Акă, вăхăт çитет, çитрĕ те ĕнтĕ, эсир пурте харпăр хăй еннелле саланса каятăр та Мана пĕччене хăваратăр; анчах Эпĕ пĕччен мар, мĕншĕн тесен Манпа пĕрле Атте.

33. Ҫакна Эпӗ сире, эсир Манра канӑҫлӑх тупӑр тесе каларӑм. Тӗнчере сире хуйхӑ пулӗ; ҫапах та ҫирӗп тӑрӑр: Эпӗ тӗнчене ҫӗнтертӗм.

17 - мӗш ГЛАВА

Христос Хӑйӗннисемшӗн кӗлӗ туни

1. **ҪАК** сӑмахсене каланӑ хыҫҫӑн, Иисус Хӑйӗн куҫӗсемпе пӗлӗт ҫинелле пӑхса каланӑ: "Эй, Аттем! Вӑхӑт ҫитрӗ ӗнтӗ: Хӑвӑн Ывӑлна мухтава кӑлар, Санӑн Ывӑлу та Сана мухтава кӑларӗ.

2. Эсӗ пур этеме те Унӑн аллине панӑ, Эсӗ Ӑна панисене, Вӑл пурне те ӗмӗрлӗх пурнӑҫ парать.

3. Ӗмӗрлӗх пурнӑҫ ҫакӑ ӗнтӗ, Сана, пӗртен-пӗр чӑн Турра тата Эсӗ янӑ Иисус Христоса пӗлни.

4. Эпӗ Сана ҫӗр ҫинче мухтава кӑлартӑм, Эсӗ Мана тума хушнӑ ӗҫе туса ҫитертӗм;

5. Эй, Аттем, тӗнчене пултаричченех Сан патӑнта пулнӑ Хӑвӑн мухтавлӑхупа, Мана та Эсӗ паян мухтава кӑлар.

6. Эсӗ Мана ҫак тӗнчерен панӑ ҫынсене, Эпӗ Санӑн ятна пӗлтертӗм; вӗсем Санӑн пулнӑ, Эсӗ вӗсене Мана патӑн, вӗсем Сан сӑмахна тытса тӑчӗҫ,

7. Эсӗ Мана пани, пурте Санран иккенне вӗсем халь ӑнланса илчӗҫ;

8. Мана панӑ Санӑн сӑмахусене Эпӗ вӗсене каласа патӑм та, вӗсем чӑнлӑха ӑнланса илсе йышӑнчӗҫ, Мана Эсӗ янине тата Эпӗ Сан патӑнтан килнине ӗненчӗҫ.

9. Эпĕ пĕтĕм тĕнчешĕн кĕлĕ тумастăп, çаксемшĕн, Эсĕ Мана панисемшĕн кĕлĕ тăватăп: мĕншĕн тесен вĕсем Санăн;

10. Манăнни пурте Санăн, Санăнни те Манăн; Эпĕ вĕсем урлă мухтава тухрăм.

11. Эпĕ ĕнтĕ тĕнчере мар, вĕсем тĕнчере, Эпĕ Сан патна пыратăп. Эй, Святой Аттем! Хăвăн ятушăн вĕсене сыхласам, Эсĕ Мана панисем, вĕсем те Пирĕн пекех пĕр пулччăр.

12. Эпĕ вĕсемпе пĕрле тĕнчере пулнă чух, Сан ятушăн вĕсене сыхласа усрарăм; Эсĕ Мана панисене Эпĕ сыхларăм, пĕтес ывăлран пуçне, пĕри те вĕсенчен пĕтмерĕç, Çырура каланă сăмах вырăна килчĕ ĕнтĕ *(Псал. 108:8-17)*

13. Халĕ Сан патна пыратăп, вĕсен ăшĕнче Ман савăнăç çителĕклĕ пултăр тесе, çак сăмахсене тĕнчере чухне каласа хăваратăп.

14. Эпĕ вĕсене Санăн сăмахна каласа патăм та, тĕнче вĕсене курайми пулчĕ, мĕншĕн тесен Эпĕ тĕнчерен пулман пек, вĕсем те ку тĕнчерен мар.

15. Вĕсене Эсĕ тĕнчерен ил тесе кĕлĕ тумастăп, усалран вĕсене сыхла тесе кĕлĕ тăватăп;

16. Эпĕ тĕнчерен мар, вĕсем те тĕнчерен мар.

17. Вĕсене Хăвăн чăнлăхупа тасат: Санăн сăмаху чăнлăх.

18. Эсĕ Мана тĕнчене янă пек, Эпĕ те вĕсене тĕнчене ятăм;

19. Вĕсем чăнлăхпа тасалччăр тесе, Эпĕ вĕсемшĕн Хама паратăп.

20. Вĕсемшĕн анчах кĕлĕ тумастăп, вĕсем каланă сăмах тăрăх Мана ĕненекенсемшĕн те кĕлĕ тăватăп:

21. Вĕсем пурте пĕр пулччăр; эй, Аттем, Эсĕ мĕнле Ман ăшра, Эпĕ те Сан ăшăнта, вĕсем те çавăн пек Пирĕн ăшра пĕр пулччăр, — Мана Эсĕ янине тĕнче ĕнентĕр.

22. Эсĕ Мана панă мухтава та Эпĕ вĕсене патăм: Эпир пĕр пулнă пек, вĕсем те пĕр пулччăр.

23. Эпĕ вĕсен ăшĕнче, Эсĕ Ман ăшра; вĕсем те пĕтĕмпех пĕр пулччăр, Эсĕ Мана ярса, вĕсене те Мана юратнă пекех юратнине тĕнче пĕлтĕр.

24. Эй, Аттем! Эсĕ Мана панисем те ăçта Эпĕ, çавăнта Манпа пĕрле пулччăр, Эсĕ тĕнчене пултариччен малтанах Мана юратса панă мухтава вĕсем курччăр тетĕп.

25. Эй, Тӳрĕ Аттем! тĕнче Сана пĕлмерĕ; Эпĕ Сана пĕлтĕм, çаксем те Эсĕ Мана янине пĕлчĕç;

26. Эпĕ вĕсене Санăн ятна пĕлтертĕм, пĕлтерĕп те, Эсĕ Мана юратнă юрату вĕсен ăшĕнче пултăр, Эпĕ те вĕсен ăшĕнче пулăп".

ИОАНН ÇЫРНĂ ТАСА ЕВАНГЕЛИЙĔН

Виççĕмĕн пайĕ

Тĕнчене çăлăнăç пани

18-мĕш главаран 21-мĕш главана çитиччен

Иисуса тытса пани, пăталани, чĕрĕлсе тăни, чĕрĕлсе тăнă хыççăн Хайĕн вĕренекенĕсене курăнни

Христос хĕрес çинче вилсе, виççĕмĕш кунне Хăйĕн мухтавлăхĕпе вилĕмрен чĕрĕлсе тăни, ĕненекен çынна ырлăх тата тĕлĕнмелле пиллĕх парса тăрать. Турăшăн ĕçлесси те, çăлăнăç илесси те, Туррăн Патшалăхĕнче Христоспа пĕрле пулса ĕмĕрех Ăна мухтасси те, çавă пурте "Христос чĕрĕлсе тăрса, тупăка пушатса хăварнинчен" килет.

Çырура каланă пек: "Христос пирĕн çылăхсемшĕн вилнĕ, Ăна çĕре пытарнă; виççĕмĕш кунне Вăл чĕрĕлсе тăнă" (1 Кор. 15:3-4). Хăйĕн вилĕмĕпе Христос вилĕме çĕнтернĕ. Вăл пирĕн çылăхсемшĕн вилнĕ. Виççĕмĕш кунне чĕрĕлсе тăни, Вăл Турă Ывăлĕ пулнине анчах мар, пирĕн çылăхсемшĕн Хăйĕн Ӳтне хĕрес çинче панă парнене Атте Турă йышăннине те пĕлтерет!

Малалла çырнă главасене тĕплĕн, Ывăлне пирĕн çылăхсемшĕн парса, Ăна Хăйĕн вăйĕпе вилĕмрен чĕртсе тăратнă Турра тав туса вулăр!

18 - мӗш ГЛАВА

Иисус Гефсимани пахчинче

1. **ИИСУС** ҫакна каласан, Хӑйӗн вӗренекенӗсемпе Кедрон шывӗн тепӗр енне кайнӑ, унта йывӑҫ пахчи пулнӑ, ҫав пахчана Вӑл Хӑйӗн вӗренекенӗсемпе кӗнӗ.

2. Ҫав вырӑна Ӑна тытса паракан Иуда та пӗлнӗ, мӗншӗн тесен Иисус Хӑйӗн вӗренекенӗсемпе унта час-часах пынӑ.

3. Ҫапла вара, Иуда пӗр ушкӑн салтак, пуп-пуҫлӑхӗсен тарҫисене тата фарисейсене илнӗ те, хунарсемпе, ҫуртасемпе тата хӗҫсемпе унта пынӑ.

4. Иисус Хӑйӗнпе мӗн пулассине пӗлсе, вӗсем патне тухнӑ та вӗсене каланӑ: ”Кама шыратӑр?” — тенӗ.

5. Ӑна хирӗҫ каланӑ: ”Назорей Иисусне”, — тенӗ. Иисус вӗсене каланӑ: ”Вӑл Эпӗ”, — тенӗ. Вӗсемпе пӗрле Ӑна тытса паракан Иуда та тӑнӑ.

6. Иисус вӗсене: ”Вӑл Эпӗ”, — тесе каласан, вӗсем каялла чакса ҫӗре ӳксе пӗтнӗ.

7. Вӗсенчен каллех ыйтнӑ: ”Кама шыратӑр?” — тенӗ. Вӗсем каланӑ: ”Назорей Иисусне”, — тенӗ.

8. **Иисус каланӑ: ”Эпӗ сире, Вӑл Эпӗ тесе каларӑм; эппин Мана шыратӑр пулсан, вӗсене ан тивӗр, кайччӑр вӗсем”, — тенӗ.**

9. Ҫапла Иисус каланӑ сӑмах вырӑна килнӗ: ”Эсӗ Мана панисене, Эпӗ пӗрне те пӗтермерӗм” *(Иоан. 17:12)*

10. Петр текен Симонӑн хӗҫ пулнӑ, вӑл хӗҫне туртса кӑларнӑ та пуп-пуҫлӑхӗн чурине ҫапса, унӑн сылтӑм хӑлхине касса татнӑ; ҫав чура Малх ятлӑ

пулнӑ.

11. Иисус вара Петра каланӑ: ”Хӗҫне йӗннине чиксе хур; Атте Мана панӑ куркана Манӑн епле ӗҫмелле мар-ха?” — тенӗ.

Иисус пуп-пуҫлӑхӗсен умӗнче тата Петр тунни

12. Унтан салтаксем, пин ҫын пуҫлӑхӗ тата Иудей пуҫлӑхӗсем Иисуса тытнӑ та ҫыхса хунӑ.

13. Ӑна малтан Анна патне илсе кайнӑ; Анна вӑл, ҫав ҫул пуп-пуҫлӑхӗ пулса тӑнӑ Каиафӑн хунӗ пулнӑ;

14. Ҫав Каиафа, халӑхшӑн пӗр ҫын пӗтни авантарах пулӗ тесе, Иудейсене канаш панӑ.

15. Иисус хыҫӗнчен Петр текен Симонпа тепӗр вӗренекенӗ пынӑ; ҫав вӗренекенӗ пуп-пуҫлӑхӗн пӗлӗшӗ пулнӑ, вӑл вара Иисуспа пӗрле пуп-пуҫлӑхӗн картишне кӗнӗ;

16. Петр алӑк хыҫӗнче тулта тӑнӑ. Кайран, пуп-пуҫлӑхӗн пӗлӗшӗ пулнӑ вӗренекенӗ тухнӑ та, алӑк патӗнче сыхласа тӑракан хӗрарӑма каласа, Петра та илсе кӗнӗ.

17. Ҫавӑнта алӑк патӗнче сыхласа тӑракан хӗрарӑм тарҫӑ Петра каланӑ: ”Эсӗ те Ҫак Ҫыннӑн вӗренекенӗ мар-и?” — тенӗ. Петр каланӑ: ”Ҫук”, — — тенӗ.

18. Ун чух сивӗ пулнӑ, ҫавӑнпа тарҫӑсемпе пуҫлӑхсем те вут хурса ӑшӑнса тӑнӑ; вӗсемпе пӗрле Петр та ӑшӑнса тӑнӑ.

19. Пуп-пуҫлӑхӗ Иисусран, Ун вӗренекенӗсем ҫинчен тата Унӑн вӗрентӗвӗ ҫинчен ыйтнӑ.

20. Иисус ӑна хирӗҫ каланӑ: ”Эпӗ тӗнчене пӗр пытармасӑр вӗрентрӗм; Эпӗ яланах Иудейсем пуҫтарӑнакан синагогара тата чиркӳре вӗрентрӗм, вӑрттӑн нимӗн те каламарӑм;

21. Манран мĕншĕн ыйтатăн? Эпĕ мĕн каланине илтекенсенчен ыйт; акă, вĕсем Эпĕ мĕн каланине пĕлеççĕ", — тенĕ.

22. Вăл çакна каласан, çавăнта тăракан тăрçăсенчен пĕри, Иисуса питĕнчен çупса ярса каланă: "Эсĕ пуп-пуçлăхне хирĕç çапла калатăн-и?" — тенĕ.

23. Иисус ăна хирĕç каланă: "Эпĕ усал каларăм пулсан, мĕн усаллине каласа кăтарт; тĕрĕс каларăм пулсан, эсĕ мĕншĕн Мана çупатăн?" — тенĕ.

24. Анна Иисуса çыхнипех Каиафа ятлă пуп-пуçлăхĕ патне янă.

25. Петр текен Симон ăшăнса тăнă. Çавăнта ăна каланă: "Эсĕ те Унăн вĕренекенĕ мар-и?" — тенĕ. Вăл тунса каланă: "Çук", — тенĕ.

26. Пуп-пуçлăхĕ тарçисенчен пĕри, хăлхине Петр касса татнийĕн хурăнташĕ каланă: "Эпĕ сана хам Унпа пĕрле пахчара курмарăм-и вара?" — тенĕ.

27. Петр каллех туннă; çавăнтах автан авăтса янă.

Иисус Пилат умĕнче

28. Тул çутăлсан, Иисуса Каиафа патĕнчен преторийăна илсе кайнă; Пасха çимелле пулнăран, ирсĕрленес мар тесе, вĕсем преторийăна кĕмен.

29. Пилат вĕсем патне тухса каланă: "Çак Çынна эсир мĕн тĕлĕшпе айăплатăр?" — тенĕ.

30. Вĕсем ăна хирĕç каланă: "Вăл усал çын пулман пулсан, эпир Ăна сана тытса паман пулăттăмăр", — тенĕ.

31. Пилат вĕсене каланă: "Эсир Ăна илĕр те хăвăр законăр тăрăх суд тăвăр", — тенĕ. Иудейсем ăна каланă: "Пире никама та вĕлерме ирĕк паман", — тенĕ.

32. Çапла вара, Иисус Хăй мĕнле вилĕмпе виле-

сси çинчен пĕлтерсе каланă сăмах вырăна килнĕ.

33. Унтан Пилат каллех преторийăна кĕнĕ те, Иисуса чĕнсе илсе каланă: " Эсĕ Иудей Патши-и?" — тенĕ.

34. Иисус ăна хирĕç каланă: "Эсĕ ку сăмаха хăвăнтан калатăн-и, е сана Ман çинчен ыттисем каласа пачĕç?" — тенĕ.

35. Пилат каланă: "Эпĕ Иудей çынни-и-мĕн? Хăвăн халăху тата пуп-пуçлăхĕсем Сана ман алла тытса пачĕç; мĕн турăн Эсĕ?" — тенĕ.

36. Иисус хирĕç каланă: "Ман Патшалăх ку тĕнчерен мар; Ман Патшалăх ку тĕнчерен пулнă пулсан, Маншăн ĕçлекенсем Мана Иудейсен аллине тытса парас мар тесе тăрăшнă пулĕччĕç, анчах та Манăн Патшалăх халĕ кунта мар", — тенĕ.

37. Пилат Ăна каланă: "Эсĕ Патша-и вара?" — тенĕ. Иисус хирĕç каланă: "Мана Патша тесе эсĕ тĕрĕс калатăн; Эпĕ чăнлăх çинчен каласа пĕлтерме çуралнă, çавăншăн тĕнчене килнĕ; чăнлăхран пулсан, кирек кам та Ман сасса итлет", — тенĕ.

38. Пилат Ăна каланă: "Мĕн вăл чăнлăх?" — тенĕ. "Çакна каласан, каллех Иудейсем патне тухнă та вĕсене каланă: "Эпĕ Унра нимĕнле айăп та тупаймастăп;

39. Пасха умĕн сирĕн, мана пĕрне кăларттарса ямалли йăла пур: сире валли Иудея Патшине кăларса ярам-и?" — тенĕ.

40. Вара каллех пурте кăшкăрса ярса каланă: "Ăна мар, Вараввăна!" — тенĕ. Варавва вăрă-хурах пулнă.

19 - мӗш ГЛАВА

”Çавӑнта пӑталанӑ Ӑна...”

1. **ÇАВ** вӑхӑтра Пилат Иисуса илнӗ те, Ӑна хӗнеме хушнӑ.

2. Салтаксем вара, йӗплӗ йывӑç хуллинчен пуç кӑшӑлӗ явса, Иисус пуçӗ çине хунӑ, Хӑйне хӗрлӗ тумтир тӑхӑнтарнӑ.

3. Унтан каланӑ: ”Иудея Патши савӑн!” — тенӗ. Вара Ӑна питӗнчен çупа-çупа янӑ.

4. Пилат каллех тухса вӗсене каланӑ: ”Акӑ, Унра нимӗнле айӑп та тупманнине сире пӗлтерме, Ӑна сирӗн пата кӑларатӑп”, — тенӗ.

5. Вара Иисус йӗплӗ пуç кӑшӑлӗпе, хӗрлӗ тумтирпе тухнӑ. Унтан Пилат вӗсене каланӑ: ”Акӑ Çын!” — тенӗ.

6. Пуп-пуçлӑхӗсемпе чиркӳре ӗçлекенсем Иисуса курсан: ”Пӑталаттар Ӑна, пӑталаттар!” — тесе кӑшкӑрса янӑ. Пилат вӗсене каланӑ: ”Эсир Ӑна хӑвӑр илсе пӑталӑр, эпӗ Унра нимӗнле айӑп та тупаймастӑп”, — тенӗ.

7. Иудейсем ӑна хирӗç каланӑ: ”Пирӗн закон пур, пирӗн закон тӑрӑх Вӑл вилме тивӗçлӗ, мӗншӗн тесен Вӑл Хӑйне Турӑ Ывӑлӗ вырӑнне хурать”, — тенӗ.

8. Пилат, çав сӑмаха илтсен тата ытларах хӑраса кайнӑ.

9. Вӑл каллех преторийӑна кӗнӗ те, Иисуса каланӑ: ”Эсӗ ӑçтан?” — тенӗ. Иисус ӑна хирӗç нимӗн те каламан.

10. Пилат Ӑна каланӑ: ”Эсӗ мана нимӗн те каламастӑн-и? Пӗлместӗн-и, ман Сана пӑталаттарма та ирӗк пур, кӑларса яма та ирӗк пур!” — тенӗ.

11. Иисус калană: "Сана çӳлтен паман пулсан, Ман çинче сан нимĕнле ирĕк те пулман пулĕччĕ: çавăнпа та, Мана сан аллуна тытса паракана ытларах çылăх пулать", — тенĕ.

12. Пилат çав вăхăтран Иисуса кăларса яма май шыранă. Вара Иудейсем кăшкăрма пуçланă: "Ăна кăларса ярсан, эсĕ кесарĕн тусĕ мар; хăйне хăй патша вырăнне хуракан кирек кам та кесарĕн тăшманĕ пулать", — тенĕ.

13. Пилат çак сăмаха илтсен, Иисуса тула кăларнă та, Лифостротон, еврейле Гаввафа текен суд тăвакан вырăна ларнă.

14. Ун чухне Пасха праçникĕ умĕнхи эрнекун, ирхине улттăмĕш сехет тĕлĕ пулнă. Вара Пилат Иудейсене каланă: "Çакă, сирĕн Патшăр!" — тенĕ.

15. Вĕсем каллех: "Тыт, тыт, пăталаттар Ăна!" — тесе кăшкăрса янă. Пилат вĕсене каланă: "Сирĕн Патшăра ман пăталас-и?" — тенĕ. "Пуп-пуçлăхĕсем каланă: "Кесарьтен пуçне пирĕн урăх патша çук", — тенĕ.

16. Юлашкинчен вара Пилат, Ăна хĕрес çине пăталама вĕсене панă. Унтан Иисуса тытнă та илсе кайнă.

17. Вăл Хăйĕн хĕресне йăтса, Çамка вырăнĕ, еврейле Голгофа текен вырăна çитнĕ;

18. Çавăнта Ăна хĕрес çине пăталанă; Унпа пĕрле тата икĕ вăрă-хураха, пĕрне пĕр енне, тепĕрне тепĕр енне, Иисуса варрине пăталанă.

19. Пилат вара: "Иудея Патши, Иисус Назорей" — — тесе çыру çырнă та, ăна хĕрес çине çапса хунă.

20. Çавăн пек çырнă сăмахсене Иудейсенчен нумайăшĕ вуланă, мĕншĕн тесен Иисуса пăталанă вырăн хуларан инçе мар пулнă, çыруне Еврейле, Грекле тата Римле çырса çапнă.

21. Иудейсен пуп-пуçлăхĕсем Пилата каланă: "Иудея Патши" — тесе ан çыр, Вăл Хăйĕн çинчен: "Эпĕ Иудея Патши" — тесе калатчĕ тесе çыр, — — тенĕ.

22. Пилат вĕсене хирĕç каланă: "Мĕн эпĕ çыртăм, çавна çыртăм ĕнтĕ", — тенĕ.

23. Салтаксем Иисуса хĕрес çине пăталасан, Унăн тумтирне илнĕ те, кашни салтакĕ валли пĕрер пай туса, тăватă пая уйăрнă, хитонне те илнĕ; хитонĕ çĕлесе тунăскер пулман, ăна çӳлтен пуçласа пĕтĕмпех тĕртсе тунă.

24. Çавăнпа вĕсем пĕр-пĕрне каланă: "Ăна çурар мар, уншăн шăпа ярăпăр, кама тухĕ?" — тенĕ. Çапла вара пророксем малтанах çырни вырăна килнĕ: "Ман тумтире хăйсем хушшинче уйăрчĕç тата Манăн тумтиршĕн шăпа ячĕç" *(Псал. 21:19)*. Салтаксем çавăн пек хăтланнă.

25. Иисуса пăталанă хĕрес патĕнче Унăн Амăшĕ, Амăшĕн аппăшĕ Мария Клеопа тата Мария Магдалина тăнă.

26. Иисус Хăйĕн Амăшне тата унта тăракан Хăй юратнă вĕренекенне курсан, Амăшне каланă: "Анне! çакă, Санăн ывăлу!" — тенĕ.

27. Унтан вĕренекенне каланă: "Ку, санăн Аннӳ!"— тенĕ. Çавăнтан кайран, çав вĕренекен Ăна хăй патне илнĕ.

28. Вара Иисус, Çыру çинче çырни пĕтĕмпех пулса çитнине пĕлсе: "Ăшăм çунать", — тенĕ.

29. Çавăнта туллиех уксус тултарнă (хĕрхӳллентернĕ эрех) савăчĕ ларнă. Салтаксем губкăна уксус сăхтарса илнĕ те, патак вĕçне тирсе, Унăн çăварĕ патне илсе пынă.

30. Иисус уксуса тутанса пăхсан каланă: "Ĕнтĕ

пулса ҫитрӗ!" — тенӗ, Унтан, пуҫне уснӑ та, сывлӑшне кӑларса янӑ.

31. Ун чухне эрнекун пулнӑ, ҫавӑнпа вилнӗ ҫынсен ӳчӗсене шӑматкуна хӗрес ҫинче хӑварас мар тесе, (мӗншӗн тесен ҫав шӑматкун Иудейсен пысӑк праҫникӗ пулнӑ) Иудейсем Пилатран, вӗсен ури тунисене ҫапса ватса, вӗсене хӗрес ҫинчен антарма ыйтнӑ.

32. Вара салтаксем пынӑ та, Иисуспа пӗрле пӑталанисен ури тунисене иккӗшӗнне те ҫапса ватнӑ;

33. Иисус патне пырсан, Вӑл вилнине курса, Унӑн ури тунисене ҫапса ватман.

34. Анчах та пӗр салтакӗ Ӑна аяккинчен сӑнӑпа чикнӗ те, ҫавӑнтах Юнпа шыв юхса тухнӑ.

35. Ҫакна куракан хӑй каласа кӑтартать, вӑл калани тӗрӗс; вӑл сире ӗнентересшӗн, хӑй чӑн каланине пӗлет.

36. Ҫак ӗҫ пулса ҫитсе, Ҫыру ҫинче ҫырни вырӑна килнӗ: "Унӑн шӑмми ванмӗ" *(Исход 12:46)*

37. Ҫыру ҫинче тата тепӗр вырӑнта каланӑ: "Хӑйсем сӑнӑпа чикни ҫине пӑхӗҫ" *(Захар. 12:10)*

Иисуса тупӑка хуни

38. Ҫавӑн хыҫҫӑн Аримафейӑри Иосиф, Иисусӑн Ӳтне хӗрес ҫинчен антарма Пилатран ирӗк ыйтнӑ. Иосиф вӑл, Иисусӑн вӗренекенӗ пулнӑ, анчах — — Иудейсенчен хӑранӑ пирки палӑртман; Пилат ӑна чарман. Вара вӑл кайнӑ та, Иисусӑн ӳтне антарнӑ.

39. Малтан Иисус патне ҫӗрле пыракан Никодим та пынӑ, вӑл ҫӗр литра яхӑн смирнӑпа алой хутӑштарса тунӑ ырӑ шӑршӑллӑ ҫу илсе пынӑ.

40. Вӗсем Иисусӑн Ӳтне илнӗ те, Иудейсем пытаракан йӑлапа ырӑ шӑршӑллӑ ҫусем сӗрсе, пирпе

чĕркенĕ.

41. Иисуса пăталанă вырăнта йывăç пахчи пулнă, çав пахчара унччен никама та пытарман çĕнĕ тупăк пулнă:

42. Иудейсен эрнекунĕ пулнăран тата тупăк çывăх пулнă пирки, Иисуса çав тупăка хунă.

20 - мĕш ГЛАВА

Виççĕмĕш кунне Христос вилĕмрен чĕрĕлсе тăни

1. **ЭРНЕ** пуçламăшĕнче (вырсарникун) ирхине ирех, тĕттĕм чухне Мария Магдалина тупăк патне пынă та, тупăк умĕнчи чула йăвантарса янине курнă;

2. Вăл вара чупса кайнă та, Петр текен Симон патне тата Иисус юратнă тепĕр вĕренекенĕ патне пырса, вĕсене каланă: "Вĕрентекене тупăкран илсе кайнă, Ăна ăçта хунине пĕлместпĕр", — тенĕ.

3. Çавăнтах Петрпа тепĕр вĕренекенĕ тухнă та, тупăк патне чупса кайнă.

4. Вĕсем иккĕшĕ те пĕрле чупнă, анчах тепĕр вĕренекенĕ, Петртан хытăрах чупнă пирки тупăк патне малтан çитнĕ.

5. Вăл пĕшкĕнсе пăхнă та пирсем выртнине курнă; çапах тупăка кĕмен.

6. Ун хыççĕнчен Петр текен Симон та çитнĕ, вăл тупăка кĕнĕ те, унта Иисуса чĕркенĕ пирсем анчах выртнине курнă;

7. Иисусăн пуçне чĕркенĕ тутăрĕ те чĕркенипех, пирĕсемпе пĕрле мар, урăх çĕрте уйрăм выртнă.

8. Унтан тупăк патне маларах чупса çитнĕ вĕренекенĕ те кĕнĕ, вара курнă та, ĕненнĕ;

9. Çырура çырнă тăрăх, Иисус вилĕмрен чĕрĕлсе тăмалли çинчен вĕсем ун чухне пĕлеймен пулнă.

10. Вара вĕренекенĕсем каллех хăйсем патне таврăннă.

Христос чĕрĕлсе тăнă хыççăн Марийăна курăнни

11. Мария тупăк умĕнче макăрса тăнă; макăрнă чухнех вăл тупăка пĕшкĕнсе пăхнă,

12. Вара унта шурă тумтир тăхăннă икĕ Ангел ларнине курнă; пĕри Иисус Ӱчĕ выртнă вырăнăн пуç тĕлĕнче, тепри ури вĕçĕнче ларнă.

13. Вĕсем ăна каланă: "Арăм! Эсĕ мĕншĕн макăратăн?" — тенĕ. Вăл вĕсене каланă: "Манăн Вĕрентекене илсе кайнă, Ăна ăçта хунине пĕлместĕп", — тенĕ.

14. Çакна каласан каялла çаврăнса пăхнă та, Иисус тăнине курнă; анчах вăл Иисуса паллайман.

15. Иисус ăна каланă: "Арăм, эсĕ мĕншĕн макăратăн? Кама шыратăн? — тенĕ. "Мария, ку пахчаçă пулĕ тесе, Ăна каланă: "Эй, ырă çын! Ăна эсĕ илнĕ пулсан, кала мана, ăçта хутăн эс Ăна, вара эпĕ Ăна илĕп", — тенĕ.

16. Иисус ăна каланă: "Мария!" — тенĕ. Вăл çаврăнса пăхнă та каланă: "Раввуни!" — тенĕ. Вăл: "Вĕрентекен!" — тени пулать.

17. Иисус ăна каланă: "Ман çумма ан сĕртĕн, мĕншĕн тесен Эпĕ Хамăн Атте патне çĕкленмен-ха; эсĕ Манăн тăвансем *(веренекенсем)* патне кайса вĕсене кала: Эпĕ Хамăн Атте патне, сирĕн Аçăр патне, Хамăн Туррăм патне, сирĕн Туррăр патне çĕкленетĕп", — тенĕ.

18. Мария Магдалина вĕренекенĕсем патне кайнă та, Вĕрентекене курни çинчен тата Вăл ăна мĕн каланине каласа кăтартнă.

Чĕрĕлнĕ Иисус вĕренекенĕсене пĕр пӳртре курăнни

19. Эрне пуçламăшĕнче çав кунах *(вырсарникун)* каçалапа, вĕренекенĕсем Иудейсенчен хăраса, хăйсем пухăннă пӳртĕн алăкне питĕрсе ларнă чух, Иисус пынă та вĕсен варрине тăрса, вĕсене каланă: "Канăçлăх пултăр сире!" — тенĕ.

20. Çавна каласан, Вăл вĕсене Хăйĕн аллисене, урисене, аяк пĕрчисене кăтартнă. Вĕренекенĕсем, Вĕрентекене курсан савăннă.

21. Иисус вĕсене иккĕмĕш хут каланă: "Канăçлăх пултăр сире! Мана Атте янă пек, Эпĕ те сире яратăп", — тенĕ.

22. Çакна каласан вĕрнĕ те, вĕсене каланă: "Святой Сывлăша йышăнăр;

23. Камăн çылăхĕсене каçаратăр, çавăн каçарăнĕç; камăнне каçармăр, унăн каçарăнмĕç", — тенĕ.

Чĕрĕлнĕ Христос Фомана курăнни

24. Вуникĕ вĕренекенĕсенчен пĕри, Йĕкĕреш текен Фома, Иисус пынă чух вĕсемпе пĕрле унта пулман.

25. Ытти вĕренекенĕсем ăна каланă: "Эпир Вĕрентекене куртăмăр", — тенĕ. Вăл вĕсене каланă: "Унăн аллинче пăтаран юлнă суранĕсене курмасăр, хамăн пӳрнесемпе пăтаран юлнă суранĕсене тĕкĕнсе пăхмасăр тата хамăн алăпа Унăн аякне хыпаласа пăхмасăр, ĕненместĕп!" — тенĕ.

26. Сакăр кун иртсен, Унăн вĕренекенĕсем каллех çав пӳртре ларнă, вĕсемпе пĕрле Фома та пулнă.

Алăкне питĕрсе ларнă чух, Иисус пынă та варрине тăрса каланă: "Канăçлăх пултăр сире!" — тенĕ.

27. Унтан Фомана каланă: "Пӳрнӳне кӳр-ха кунта, Ман алăсене пăх; хăвăн аллупа Манăн аяк пĕрчине хыпаласа пăх; ĕненмесĕр ан юл, ĕнен", — тенĕ.

28. Фома Ăна хирĕç каланă: "Эсĕ манăн Вĕрентекенĕм, манăн Туррăм!" — тенĕ.

29. Иисус ăна каланă: "Эсĕ Мана курсан тин ĕнентĕн; курмасăр ĕненекенсем телейлĕ", — тенĕ.

Çак Евангелие çырнийĕн сăлтавĕ

30. Иисус Хăйĕн вĕренекенĕсен умĕнче тата урăх хăватсем те нумай тунă, çавсем çинчен çак кĕнеке çине çырман;

31. Çаксене, Иисус Вăл, Турă Ывăлĕ Христос иккенне сире ĕнентересшĕн тата хăвăр ĕненнĕ тăрăх, Ун ячĕпе ĕмĕрлĕх пурнăçлă пулччăр тесе çырнă.

21 - мĕш ГЛАВА

Чĕрĕлсе тăнă Христос, Хăйĕн вĕренекенĕсене çăлăнăç çинчен вĕрентме яни

1. **ÇАВĂНТАН** кайран, Иисус татах Хăйĕн вĕренекенĕсене Тивериада тинĕсĕ патĕнче курăннă. Вăл çапла курăннă:

2. Петр текен Симон, Йĕкĕреш текен Фома, Галилейăри Кана хулинчи Нафанаил, Зеведей ывăлĕсем тата Унăн вĕренекенĕсенчен иккĕшĕ пурте пĕр çĕрте пулнă.

3. Петр текен Симон вĕсене каланă: "Эпĕ пулă тытма каятăп", — тенĕ. Лешсем, ăна каланă: "Эпир те санпа пĕрле пыратпăр", — тенĕ. Кайнă та, çавăнтах кимĕ çине кĕрсе ларнă, анчах çав каç вĕсем нимĕн те тытайман.

4. Тул çутăлсан, Иисус çыран хĕрринче тăнă; анчах вĕренекенĕсем, Вăл Иисус иккенне паллайман.

5. Иисус вĕсене каланă: "Ачасем! Сирĕн мĕн те пулин çимелли пур-и?" — тенĕ. Вĕсем Ăна хирĕç: "Çук" — тенĕ.

6. Вăл вĕсене каланă: "Тетелне киммĕн сылтăм енне ярăр, вара тытатăр", — тенĕ. Вĕсем тетелне ярсан, пулă нумай кĕнипе ăна туртса та кăларайман.

7. Иисус юратакан вĕренекенĕ вара Петра каланă: "Ку, Вĕрентекен!" — тенĕ. Петр текен Симон, ку Вĕрентекен тенине илтсен, хăйĕн тумтирне пилĕкне çавăрса çыхнă та (ун чух вăл çарамас пулнă) тинĕсе сикнĕ;

8. Ытти вĕренекенĕсем кимĕ çинче ишсе, пулăллă тетелне туртса пынă, (вĕсем çыран хĕрринчен аякра пулман, икçĕр чикене яхăн анчах пулнă).

9. Çыран хĕррине тухсан, вĕсем çунакан вутă çинче пулă тата çăкăр выртнине курнă.

10. Иисус вĕсене каланă: "Халь хăвăр тытнă пуллăрсене илсе килĕр", — тенĕ.

11. Петр текен Симон кайнă та, шултра пулă кĕрсе тулнă тетелне çыран хĕррине сĕтĕрсе кăларнă, çавăнта çĕр аллă виçĕ пулă пулнă; çавăн пек нумай пулă кĕнипе те вĕсен тетелĕ çурăлман.

12. Иисус вĕсене каланă: "Килсе çийĕр", — тенĕ. Вĕренекенĕсем Вăл Вĕрентекен иккенне пĕлсе, Унран: "Эсĕ кам?" — тесе ыйтма пĕри те хăйман.

13. Иисус пырса çăкăрне илнĕ те вĕсене панă,

пуллине те панă.

14. Çапла ĕнтĕ, Иисус вилĕмрен чĕрĕлсе тăнă хыççăн, Хăйĕн вĕренекенĕсене виççĕмĕш хут курăннă.

Эпир Христосшăн юрăхлă ĕçлени вăл — юрату

15. Вĕсем апат çинĕ чух, Иисус Петр текен Симона каланă: "Иона Симонĕ! Эсĕ Мана çаксенчен ытларах юрататăн-и?" — тенĕ. Петр Ăна каланă: "Эй, Вĕрентекен, тĕрĕс! Эпĕ Сана юратнине, Эсĕ Хăвах пĕлетĕн", — тенĕ. Иисус ăна каланă: "Манăн путекĕмсене кĕт, — тенĕ.

16. Иккĕмĕш хут, татах ăна каланă: "Иона Симонĕ! Эсĕ Мана юрататăн-и?" — тенĕ. Петр Ăна каланă: "Çапла Вĕрентекен, тĕрĕс! Эпĕ Сана юратнине, Эсĕ Хăвах пĕлетĕн", — тенĕ. Иисус ăна каланă: "Манăн сурăхсене кĕт", — тенĕ.

17. Унтан виççĕмĕш хут ăна каланă: "Иона Симонĕ! Эсĕ Мана юрататăн-и?" — тенĕ. Петр хăйĕнчен: "Эсĕ Мана юрататăн-и?" — тесе виççĕмĕш хут ыйтнăшăн хурланса, Ăна каланă: "Вĕрентекен! Эсĕ пурне те пĕлетĕн; эпĕ Сана юратнине, Эсĕ пĕлетĕн", — тенĕ. Иисус ăна каланă: "Манăн сурăхсене кĕт;

18. Чăн-чăнах калатăп сана: çамрăк чухне эсĕ пилĕкне ху çыхаттăнччĕ те, каяс килнĕ çĕре каяттăнччĕ; ватăлсан хăвăн аллусене çĕклĕн, вара санăн пилĕкне Урăххи çыхĕ те, эсĕ каяс килмен çĕре сана илсе кайĕ"

19. Вăл çакна, Петр мĕнле вилĕмпе вилсе Турра мухтава кăларасси çинчен пĕлтерсе каланă. Çавна каласан, Петра каланă: "Ман хыççăн пыр", — тенĕ.

20. Петр çаврăнса пăхнă та, каçхи апат тунă чухне Иисусăн кăкăрĕ çумне сĕртĕнсе: "Эй, Вĕрентекен! Сана кам тытса парĕ?" — тесе ыйтнă, Иисус юратакан вĕренекенĕ те ун хыçĕнчен пынине курнă.

21. Ăна курсан, Петр Иисуса каланă: "Вĕрентекен! Ăна мĕн пулĕ?" — тенĕ.

22. Иисус ăна каланă: "Эпĕ ăна Хам киличченех пурăнтарасшăн пулсан та, санăн мĕн ĕç пур унпа?" Эсĕ пыр Ман хыçран", — тенĕ.

23. Вара вĕренекенĕсем хушшинче, çав вĕренекенĕ вилмест, тенĕ сăмах сарăлнă. Анчах Иисус, вăл вилмест, тесе каламан, Эпĕ ăна Хам киличченех пурăнтарасшăн пулсан та, санăн мĕн ĕç пур унпа, тесе каланă.

24. Çакăн çинчен çав вĕренекенĕ хăй курнине каласа парать, çакна та вăл çырнă; вăл каласа пĕлтерни чăн тĕрĕссине те пĕлетпĕр.

25. Иисус тата урăх ĕçсем те нумай тунă: çавсем çинчен пĕтĕмпех çырас пулсан, çырнă кĕнекесене тĕнчере те шăнăçтарма çук тесе шутлатăп. Аминь.